

27310

*On. of. par. co.
i. of. 1884*

PROTOCOOLUL

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECESA ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

V. 1884

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1884. *Biserica Sf. Nicolae de Icoana*

ARADU,

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA GR. OR. 1884.

27310

27310

PROTOCOLOUL

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECESA ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1884.

ARADU,

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA GR. OR. 1884.

Fațătul Cultural al creștinilor
BIBLIOTECA

No. jur. de spectre 124
19 30.

27310

Protocolulu

despre siedintiele sinodului eparchiale din dieces'a romana
greco-orientala a Aradului, tienute in anulu 1884.

Siedint'a I.

s'a tienutu in Aradu la 15/27. Aprile 1884.

Presiedinte : Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu
Ioanu Metianu. Notariu : *Constantinu Gurbanu.*

Nr. 1. Dupa sevîrsirea santei liturgii si chiemarii Santului Spiritu in biseric'a catedrala, deputatii sindicali presentandu-se in sal'a institutului teologicu-teologu, — Preasant'a Sa Parintele Episcopu diecesanu ocupandu scaunulu presidiale si chiemandu la notariatu pre Constantinu Gurbanu si Dr. Niclaou Oncu, deschide Sinodulu prin unu cuventu ocazionalu, carele fiindu intimpinatu cu vii semne de complacere si de multiamita din partea deputatiloru prezinti, la propunerea deputatului Mircea V. Stanescu se petrece la protocolu precum urmăza :

Cristosu a inviatu Dloru deputati!

Me simtiescu forte ferice Dloru deputati, cand dupa unu intervalu de unu anu érasi Ve potu salutá in jurulu meu, ca pre fi iubiti ai mei, pentru a conlucrá impreuna, — casi membri unei familii, — la opulu celu mare alu regenerarii nostre, la inaintarea si buna-starea bisericei nostre nationale, bucur'a nostra in timpuri bune, si scutulu nostru in timpuri grele si de durere.

Cunoșeeti bine Dloru deputati căta lipsă are biserică' nōstra de sprințulu și ajutoriulu nostru alu tuturorū, în timpulu de facia alu materialismului, alu indifferentismului religiosu, și cine i-ar putea oferī mai multu sprințulu necesariu în aseminea imprejurari grele de nu fii ei cei alesi, adeca Domnile Vōstre, în care clerulu și poporulu nostru, biserică' nōstra cea viua, și-a concentratū inerederea Sa.

Este grea problem'a ce ne astăpta Dloru deputati, dar este și maretia. Este grea căci și timpurile suntu grele; este maretia căci privesce regenerarea și bunastarea familiei nōstre cei mari din care facemū parte cu totii; deci Ve salutu cu bucur'ă de bunavenire, că pre niste impreuna lucratori în vii'a Domnului.

Cand o societate religiosa, cum e și biserică' nōstra, intimpina pedeci în calea sa catra scopu, cea mai d'antaia detorintia este a delaturā acele pedeci și a-si procurā mediulōele ducatōrie la scopu. Astfeliu este detorinti'a nōstra că representanti și conduceitori ai bisericei, a delaturā tōte pedecile ce ni stau în cale, și a cautā mediulōele ce ne potu duce mai securu la scopu.

Scopulu bisericei nōstre fiindu acel'a darele e și a omului — perfectiunea, și prin acēst'a binele și ferirea, este detorinti'a nōstra a delaturā totu aceea ce ar stă în calea perfectiunei, și a alege cele mai securu mediulōee ducatōrie la scopu.

Mediuloculu celu mai securu catra perfectiune este fara indoieala Dloru deputati, cultur'a mintiei și a inimii, a moralei și a religiunei, care singura ne pote duce la scopu; er mediulōele la ajungerea acestei culturi suntu institutele superiōre de cultura, și mai alesu institutele pedagogice-clericali, în cari se pregatesc fitorii preoți și invetiatori ai poporului.

Avendu noi aceste în vedere Dloru deputati, înce la 1875 amu ridicatū acestu institutu pedagogicu-cleri-

cale, pre carele de atunci incepe in continuu l'am cultivat spre a-lu face in tota privint'a corespondientiu cerintielor nôstre si ale timpului; greutatile timpului si ale inceputului inse nu ni au permisu nici pana adi a-lu completa si cu internatul seu seminariu, si cu toti profesorii receruti. Era deci detorinti'a nostra a lucra si mai departe la completarea opului inceputu.

Spre scopulu acest'a inca in sessiunea trecuta avutu onore a Vi impartasi Dloru deputati, ca vediendu eu, cumea institutulu acest'a de acum n'ar fi corespondientiu scopului, atâtu din caus'a angustimei locului, cătu si din caus'a frequentiei si a sgomotului ce se arata in stradele in cari se estinde, pare mai potrivit u pentru o casa de chiria, — m'am credintu de toriu a cantâ altu locu mai mare, si mai liniscitu, pe care aflandu-lu in intravilanulu Duei baronese Sina din acésta strada, si cerendulu spre scopulu de susu, marinimós'a Dna ni a donatu din acel'a 1000 ₣⁰ pre cari anca in anulu trecuta ii-am primitu cu multiamita.

Intr'aceea parendumi-se Dloru deputati ca si intravilanulu de 1000 ₣⁰ totu va fi cam angustu pentru cladirea unui institutu cu 4 cursuri pedagogice si cu cu alte 4 clericali, si preste acést'a inca si cu unu internat pana la 200 de teneri clerici si preparandi, in contielegere cu consistoriulu nostru am intrevenit u de nou la Dn'a baronesa pentru cedarea seu vinde-reia si a celoralte parti ale intravilanului seu cu o suprafacia de alti 2066 ₣⁰ dimpreun cu casele si granariulu de pe acelu intravilanu, ceea ce cu ajutoriulu Ceriului Ni a si succesu a-le cumperá cu unu pretiu conveniabilu, asia incâtu acumua disponemul de unu intravilanu si gradina de preste 3000 ₣⁰, unde se poate insintia si o pomologia corespondentia, si o scola mai mare de economia practica, cari totodata voru serví si ca locu de recrearea tenerimei.

Deaseminea dispunem să clădiri suficiente usioru transformabile într'unu internat pentru elevii prerandiei, mai remanendu să se clăfi numai institutulu propriu (salele de prelegeri cu apartinențiile lor) și unu internat pentru clerici, și atunci vom avea o clădire completă în tōte privințele.

Pentru a potă pune și acestea cătu mai curenđu în lucrare, cunoscendu eu multele nōstre neajunse, și vediendu că bunulu Ddieu ni a binecuvantat anul trecutu cu recolta buna, — în Iuliu 1883 am întreprinsu o colectă în diecesa, adresendu-ne eastră clerului și poporulu Nostru pentru sprigintire — cu contribuiri benevole; și rezultatulu fù, că preotii și poporenii, privatii și comunele nōstre se intrecu în contribuiri de bani și naturalii astfelui, încătu acea colectă care încea nu e de totu încheiată, pana acumă deja a trecutu preste 51000 fl; precum veti binevoi a vedé dintr'unu reportu separatu.

Ori cătu e de mare și de frumosu acestu rezultatu, elu nu ni poate face atâta bucuria, căta trebuie să ni o facă impregiurarea, că acelu rezultatu e dovēda nouă de vitalitatea poporului nostru; o dovēda nouă că poporulu și cunoșee bine interesele sale și tinde a-le ajunge și cu sacrificii din parte-si. Acést'a e unu mare castigu moralu, și castigulu moralu este totdeuna superioru celui materialu.

Vediendu eu atâta insufletire din partea aloru nostrui; m'am silitu, — precătu am pututu, — a multiam tuturorū în parte și preste totu; dar apoi scind eu, că publiculu, după aseminea sacrificii astépta fapte: în contielegere cu consistoriulu Nostru am dispusu pregatirea unui planu de clădire a seminarului, carele totu astadi prin raportu separatu Vi se propune și Domniloru Vōstre spre binevoitor'a aproba, ca asia încătu ne va ajuta Ddieu se putem rea-

lisă încă în vîr'a acést'a nn'a dintre cele mai vechi dorintie si trebuintie ale nôstre.

Dar precum bine sciti Dloru deputati, o cladire, ori unu institutu ori câtu de pomposu, fara de profesori buni ar fi că se me esprimu cu s. Apostolu, că o arama sunatória: eu mi-am tienutu de detorintia a me ingrigí si de partea interna a institutului, adeca: de provederea lui cu profesori pregatiti la o facultate teologica completa. Si fiindca noi in Monarchi'a nôstra n'avemu altu institutu teologicu completu afara de acel'a alu fratiloru nostri din Bucovin'a, dupa o contielegere cu veneratulu Consistoriu archieppescu din Cernautiu, si in specialu cu Inaltu Prea Santitulu Domnu Archieppu si Metropolitu Silvestru Andreeviciu Morariu, si dupa ce din partea Ministeriului de culte din Viena mi s'a pusu unele greutati la tramiterea a 2 teneri din dieces'a nôstra in seminariulu din Cernautiu, cu ocasiunea venirii Maiestatii Sale in anulu trecutu la Segedinu, unde am mersu si eu pentru a descoperi simtiemintele de omagiu si loialitate ale clerului si poporului nostru, am aflatu de bine, dupa aceea, a me presentá si in audiintia privata inaintea Maiestatei Sale si a me rugá pentru delaturarea pedeciloru puse de Ministeriulu vienesu la admiterea a 2 teneri din dieces'a nôstra in Seminariulu clericale din Cernautiu, pe spesele fondului religiонariu alu fratiloru nostri de acolo. Multiamita mai antaiu lui Ddieu, apoi Maiestatei Sale, rugarea mea a fostu ascultata, caci Majestatea Sa preagratosulu nostru Imperatu si Rege cu altissim'a resolutiune din 23 Novembre 1883 s'a induratu a delaturá pedecile puse de ministrulu vienesu, si ca unu favoru deosebitu, a ni concede preagratosu susceperea a 2 teneri din dieces'a nôstra in seminariulu gr. or. din Bucovin'a pe spesele fondului de acolo, si asia noi am si tramsu

acolo 2 tineri cu scopulu de a-ii pregăti de profesori la institutulu nostru pedagogicu-clericaleu de aici. Si la aceasta ocazie me simtiescu detoriu a esprime multiamit'a nostra profunda, mai antau Maiestatei Sale preagratiostului nostru Imperatu si Rege, (aci sindul seculanduse in petiore si cu graiu viiu strigandu de trei ori „Se traiésca Majestatea Sa“ dete spressiune omagiloru sale de multumita si gratitudine.) apoi Inaltu Prea Santitului Domnii Archieppu si Metropolitu alu Bucovinei Silvestru Andreeviciu Morariu si Veneratului seu Consistoriu, pentru acestu favoru deosebitu.

Unu altu resultatu imbucuratoriu alu anului trecutu ar mai fi o fundatiune infiintiata de repausat'a in Domulu, Veduv'a Ana Ebesfalvay de aici, care, pre langa unele legate, tota avereia sa a inchinat'o diecesei nostre ca fondu de stipendii.

Desi pertractarea lasamentului anca nu e terminata, dar speram, ca in curendu si fundatiunea acést'a si-va dà fructele sale binefacetórie.

Nu de pucina insemetate mi se pare impartirea fondurilor comune intre dieces'a nostra si dieces'a sora a Caransebesiului, urmata in urm'a dorintiei comune a sinodeloru nostre, si aprobată si de Maiestatea Sa, cu altissim'a resolutiune dn 1-a Augustu 1883.

Astfeliu acum fiecare diecesa si-administra partea sa independinte, in poterea autonomiei sale.

Me credu detoriu a intonă si la acést'a ocazie că aceste fonduri bisericesci fiindu o ereditate parintesca, adunata si conservata cu multe necasuri, si intimpuri grele, ni se impune cea mai mare detorintia impreunata cu grea raspundere de a-le ingrijisi cătu mai bine si mai conscientiosu, pentru a-le sporii si imultifică si pana acumă, si a-le lasă bisericei si urmatoriloru nostri ca o adeverata ereditate strabuna.

Spre acestu scopu Vi se propune Dloru deputati unu regulamentu pentru administrarea aceloru fonduri, pre care Ve-ti binevoi a-lu revedé cu tota rigórea, si alu resolví cu preferintia facia de alte obiecte, avendu mare lipsa de elu, ér eu din parte-mi, me credu detoriu a ve rogá se binevoiti a decretá ca regula nestramutabila, ca din venitulu aceloru fonduri se nu se speseze nici cand, si sub nici o impregiurare preste $\frac{3}{5}$ parti, $\frac{2}{5}$ adaugenduse pururea la capitalu.

Credu se Vi facu placere aratandu-ve, că dupa multe greutati in fine totu am ajunsu a intentá si procesele de despartire ierarchica, facendu inceputulu cu comun'a Cnez, care avù mai multe documente la indemana. Ar fi si altele de insemmetate, cari se vor arata in rapórttele consistoriali, intre cari si execu-rea arondarii ppiatelor. Facia de acést'a nu mai potu ascunde ingrigírea, că acea arondare nu va corespunde asteptarei, adeca nu vomu ajunge o buna administratiune. Vomu avea ppiate mari, si binedotate, iuse o administratiune grea, defectuosa dar si daunósa, ér acést'a — din cans'a intinderii prea mari a celoru mai multe ppiate.

Cu aceste incheiu repetindu salutarile mele de bunavenire, si implorandu binecuvantarea Ceriului asupra nôstra si asupr'a lucrariloru nôstre, dechiaru sesiunea Sinodului nostru eparchicalu pentru anulu 1884 — de deschisa.

Nr. 2 Constatanduse presinti'a aloru 33 deputati.

Sinodulu se dechiaru capace a aduce concluse valide.

Nr. 3. Deputatulu M. V. Stănescu din inciden-tulu, că in cavitulu de deschidere s'a accentuatu :

a) că si Inaltu Preasuntitulu Parinte Metropoliitu si Archiepiscopu alu Bucovinei Silvestru Andreieviciu Morariu si Venerabilulu Consistoriu alu archidiocesei

Sale, sau datu consentientulu binevoitoriu la primirea aloru 2 clerici din dieces'a Aradului in seminariulu Archidiecesanu din Cernautiu pe spesele fondului religionariu de acolo;

b) ca fericit'a veduva de pi'a memoria An'a Ebesfalvay din Aradu, tota avereia s'a nemiscatoria pe langa unele legate a testat'o diecesei aradane ca fond de stipendii, — propune si

Sinodulu primesee:

ad : a.) Se se tramita Inaltu Preasantitului Archiepiscopu-Metropolitu Silvestru Andreieviciu Morariu o adresa de multiamita pentru dragostea si bunavoint'a aratata diecesei nostre la primirea a doi tineri in Seminariulu de acolo ;

ad. b). Presanti'a Sa Episcopula nostru e rogatu a dispune, ca numele piosei fondatore, a veduvei Ana Ebesfalvay dupa primirea fondatiunei, se se induca in pomelnicele bisericiloru nostre din eparchia.

Nr. 4. Se presinta reportele Consistorieloru plenari dela Aradu si Oradea mare.

Se transpunu la comisiunea organizatoria.

Nr. 5 Se presinta reportele Senateloru bisericesei de la ambele Consistorie,

Se transpunu la comisiunea bisericesea.

Nr. 6. Se presinta reportele Senateloru scolari a ambeloru Consistorie.

Se transpunu la comisiunea scolara.

Nr. 7. Se presinta reportulu Senatului epitropescu a Consistoriului aradanu.

Se transpune la comisiunea epitropesca.

Nr. 8. Se presinta reportulu Senatului epitropescu dela Consistoriulu Oradii mari cu socot'a despre venitele si spesele anuali a acelui Consistoriu.

Se transpune la comisiunea epitropesca.

Nr. 9. Se presinta propunerea Consistoriului ple-

nariu dis Aradu in prisinti'a zidirei unui Seminariu diecesanu pentru elevii institutului pedagogic.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 10. Se presinta regulamentulu pentru administrarea manipularea si comptabilitatea fondurilor si fondatiunilor diecesei Aradului,

Se transpune la comisiunea organizatorie inbinata cu cea epitropesca.

Nr. 11. Se presinta reportulu despre arondarea protopresbiterelor efectuata sub decursulu anului trecutu.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 12. Se presinta spre supravisiune ratiocinul consistoriului aradanu despre fondatiunea „Elena Ghiba-Biria“.

Se transpune la comisiunea epitropesca.

13. Reclamarea comunei F. Girisiu de a-se luá din protopopiatulu nou arondatu alu Beliului si a-se anessá la Tinc'a.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 14. Conclusulu sinodului protopresbiteralu al Tincei, ca loculu centralu si numirea protopresbiteratului se nu fia alu Tincei ci alu Tulcei.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. 15. Se presinta memorandulu si apelat'a protopresbiterului Vasilie Papp precum si reclamulu commitetului parochial din Beiusiu in contra measurelor luate de Consistoriulu din Oradea-mare facia de arondarea si provisiunea protopresbiterelor Beiusiu si Vascau.

Se transpune la comisiunea organizatorie.

Nr. Se presinta projectulu de bugetu al Consistoriului din Oradea-mare pe anul viitoru 1885.

Se transpune la comisiunea epitropesca.

Nr. 17. Conclusulu sinodului protopresbiteralu al Vascaului referitoru la unu aruncu pe comunele bisericesci din acelu tractu protopresbiteralu spre a procura o locuintia pentru protopresbiteru.

Se transpune la comisiunea organizatoriu.

Nr. 18. Reportulu delegatiunei sinodale pentru impartirea fondurilor comune.

Se transpune la comisiunea fondurilor comune.

Nr. 19. Se presinta actele referitorie la alegerea de deputatu sinodalu mirenu in cureau Vingei, devenitu vacantu prin renunciarea dela mandatul a fostului deputatu Vincentiu Babesiu.

Se transpune la comisiunea verificatoria.

Nr. 20. Se presinta petitulu adunarii generale a preotimei din dieces'a Aradului ca la alegerea oficiailoru de cassa ai senatului epitropescu din Aradu, pe langa doi mireni se se aleaga si unu preotu conformu §-lui 115 din stat. org.

Se transpune la comisiunea organizatoriu imbinata cu cea epitropesca.

Nr. 21. Conclusulu adunarei generale a preotimei ca o parte a capitalului fondului preotiescu se o pota investi si in papire de statu.

Se transpune la comisiunea epitropescu imbinata cu cea organizatoriu.

Nr. 22. Rogarea protopresbiterului din tractul Chisineului Petru Chiritescu, ca pana va fi in vietia se pota ramane in locuinta si folosirea parochiei din Chitighazu.

Se transpune la comisiunea organizatoriu.

Nr. 23. Rogarea deputatului preotiescu Ioanu Tleranu pentru concediu de absentare dela sessiunea actuala a sinodului.

Se transpune la comisiunea petitunaria.

Nr. 24. Petitionul preotului Vasiliu Bulzanu din Fecheteu in caușa dispensarei sale de a solvi 100 fl. in fondul preotiescui.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 25. Rogarea comitetului parochialu din B. Samartini pentru ajutoriu la reedificarea bisericei de acolo.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 26. Plansoreea preotului Nicolau Petrescu din Remetea in protopresbiteratulu Temisiorii contra preotului colegu alu seu Georgiu Chiritia ca se amesteca in parochia sa.

Se transpune la comisiunea petitiunarie.

Nr. 27. Plansoreea invetitoriului din Remetea Vasilu Milencoviciu contra preotului si directorului localu Georgiu Chiritia,

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 28. Petitionul comunei bisericesci Remetea ca invetitoriulu amovatu Entimiu Onitia se fia scosu din cortelulu scolei si ca pana la pertractarea apelatei lui se-i se deo numai a treia parte din salariu

Se transpune la comisiunea petitiunarie.

Nr. 29. Rogarea preotesei Iuliana Leucutia nascuta Popescu ca barbatulu ei Georgiu Leucutia din Beliu de carele traieste despartita, se fia constrinsu a-i da ajutoriu la traiulu vietii,

Se transpune la comisiunea petitiunarie.

Nr. 30. Ne mai fiindu vre unu obiectu pusu la ordinea dilei, si ca sinodulu se pota lucra in comisiuni, siedintia cea mai de aproape se defige pe Marti la 17/29 l. c. era siedintia de facia se inchieia.

Acestu protocolu sa autenticatu in siedintia a II-a din 17/29 Aprilie 1884.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu

Constantinu Gurbanu m. p.

notariu

Siedint'a a II.

sa tienntu la 17/29 Aprile 1884.

Presiedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopă Ioanu Metianu.
Notariu : Georgiu Lazaru.

Nr. 31. Se ceteșce protocolulu siedintiei prime și
Se autentica

Nr. 32 Se presinta petitiunea deputatului Iosifu
Pintie pentru concediu pe sessiunea actuala.

Concediul se incuvîntiează.

Nr. 33. Se presinta cererea deputatului Dr. Iosifu
Gallu pentru unu concediu de trei dile.

Se acordă.

Nr. 34. Se presinta propunerea Preasantiei Sale
ca : Sinodulu se enuncie cladirea unei case de inchiriatu
pe intravilanulu din partea stenga a bisericeei
catedrale, autorisandu pre consistoriu cu pregatirea
planului de cladire pana la șessiunea sinodala din 1885.

Se transpune la comisiunea epitropesca.

Nr. 35. se presinta o alta propunere a Preasantiei Sale
Dului Episcopu pentru ameliorarea lefelor
profesorilor ordinari ai institutului, si infini-
tiarea unui fondu de pensiune.

Se transpune la comisiunea organisatoria.

Nr. 36. Petitiunea comunei bisericesei Chesia
pentru a-se adnessă la protopopiatulu Tincei.

Se transpune la comissinnea organisatoria.

Nr. 37. Petitiunea locuitorilor din comun'a Sintea
pentru a-se lasă si pre venitoriu la protopopiatulu
Chisineului si nu la al Borosineului.

Se transpune la comissiunea organisatoria.

Nr. 38. Se presinta petitiunea comunei Seliste

Soldobagiu pentru adnesare catra protopopiatulu Beiusului.

Se transpune la comissiunea organisatorie.

Nr. 39. Petitiunea comunei Paulisiu pentru adnesare catra protopopiatulu Totvaradiei si nu catra al Aradului.

Se transpune la comissiunea organisatorie.

Nr. 40. Petitiunea comunei bisericesci Vinga pentru unu ajutoriu la repararea bisericei si a scolei.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 41. Petitiunea Sinodului protopopescu din tractulu Chisineului, referitoru la ameliorarea salarielor invetatoresci.

Se transpune comisiunei petitiunarie.

Nr. 42. Petitiunea locuitorilor din comun'a Topla pentru admiterea fostului invetatoriu Adam Triponescu, de preotu acolo.

Se transpune la comissiunea bisericesca.

Nr. 43. Se presinta propunerea consistoriului pre langa alaturarea petitiunei Sinodului protopresbiteralu din tractualu Temisiorii in privint'a crearei unui fondu pentru infiintand'a episcopia rom. gr. or. in Timisiora.

Se transpune la comissiunea organisatorie.

Nr. 44. Se presinta rogarea tinerului Vasiliu Goldisiu, studinte filosofu la universitatea din Viena, pentru lasarea stipendiului inca pe 5 ani.

Se transpune la comissiunea scolara.

Nr. 45. Se presinta memorandulu Sinodului protopopescu din tractulu Vascaului in meritulu arundarii protopopiatelor.

Se transpune comisiunei organisatorie.

Ne mai fiindu alte obiecte siedint'a se ridică anunciandu-se cea urmatore pe 3 ore dupa amédi.

Acestu protocolu sa cetitu si autenticatu in sie
dintia a treia tienuta in 17/29 Aprile d. m.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.
notariu.

Siedint'a a III.

tienuta la 17/29. Apriliu 1884. d. m. la 3 ore

Presiedinte: Preasanti'a Sa Dlu Epis copn diecesanu *Ioanu Metianu*. Notariu: *Georgiu Lazaru*.

Nr. 46. Se cletesce protocolulu siedintiei a doua si
Se autentica.

Nr. 47. Urmédia reportulu comisiunei petitiunaria, carea cu privire la petitiunea preotesei Julian'a Leuentia nascuta Popescu contra barbatului ei Georgiu Lencutia preotu in Beliu prin referintele ei Georgiu Feiéru propune si Sinodulu enuncià:

Petitiunea se conerede consistoriului din Oradea-mare, cu insarcinarea că luandu in conoideratiune gravele acuse ce le-au inaintat petinta contra barbatului ei, se delibareze caus'a catu se poate de iute.

Nr. 48 Rogarea comunei bisericesei Remetea in protopresbiteratulu Timisiorei pentru a-se urgia apelata invetiatorului amonatu Eftimie Onitia si a-se scote din cortelu, apoi a-i se reduce competitia de salariu la $\frac{1}{3}$ pana la deliberarea causei.

Se transpune Consistoriului aradancu spre afacere competenta.

Nr. 49. Petiti'a invetiatorului substitulu Vasiliu Milencoviciu din comun'a Remetea contra preotului de acolo Georgiu Chirita.

Se transpune Consistoriului aradancu spre afacere competenta.

Nr. 50. Petitiunea preotului Nicolau Petrescu din comun'a Remetea protopopiatulu Timisiorii con-

tra notariului comunulu in cauș'a reclamarii parochienilor din parochi'a sa.

Se estrad'a Consistoriului aradanu pentru afacere competente.

Nr. 51. La cererea protopopului Lipovei Ioanu Tieranu, pentru coneediu pe durat'a sessiunei actuale. Concediul se acordă.

Nr. 52. Rogarea comitetului parochialu din comun'a B. Sammartinu, protopopiatulu Beiusului pentru unu ajutoriu pe séma bisericei dearse in an. 1879.

Se transpune Consistoriului din Oradea-mare ca dupa putintia se voteze spre scopulu amintitul oricare ajutoriu.

Nr. 53. Petitiunea preotului Vasiliu Bulzanu din Fecheteu, comitatulu Biharii, protopopiatulu Pestesiu-lui pentru de a-se absolvá dela solvirea unei sute (100 fl.) cu care detoresce fondului preotiesc.

Se transpune Consistoriului aradanu pentru afacere competenta.

Nr. 54 Punendu-se la ordinea dilei Regulamentulu de procedura la alegerile de deputati sinodali in acést'a eparchia, Comissiunea insarcinata cu compunerea acestui'a prin reportorulu Nicolau Zigre, cetește intregu regulamentulu si propunendulu spre primire,

Sinodulu'lu primesce in generalu de basa la desbatere speciala.

Nr. 55 Ponenduse acelu regulamentu la desbatere speciala.

Se voteza asia precum se aréta coresu in tipariu pana la § 15.

Timpulu fiindu inaintatu siedinti'a se incheie anun-cianduse cea urmatore pre mane dimenétia la 10 ore.

. Acestu protocolu s'a citită si autenticat in siedinti'a a IV tienuta la $\frac{18}{30}$ Aprile a. c.

Ioanu Metianu m. p.
episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.
notariu

Siedinti'a IV.

tienuta in 18/30. Aprile 1884.

Presedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu *Ioanu Metianu*. Notariu: *Mihaiu Veliciu*.

Nr. 56. Se cetește protocolul siedintiei a treia și Se autentica.

Nr. 57. Se prezinta rogarea mai multor locutori din Bucovetiu contra preotului Demetru Chirita. Se transpune la comisiunea bisericesca.

Nr. 58. Rogarea preotului Iosifu Cadariu din Siusianovetiu, pentru a i se lasa in folosintia sessiunea dela parochi'a redusa.

Se transpune la comisiunea bisericesca.

Nr. 59. Propunerea deputatului V. Mangra că pentru stabilirea unei sisteme si procederi regulate la essaminele de calificatiune a candidatilor la preotia si a invetigatorilor, Consistoriulu eparchialu din Aradu se elaboreze si se prezinte sessiunei sinodale viitóre unu proiectu de regulamentu.

Se transpune la comisiunea scolara.

Nr. 60. Nicolau Zigre, că reportorulu comisiunei organizatore, in cau'sa regulamentului la alegările de deputati sinodali in eparchi'a Aradului, continua cetirea dela §. 15 pana la fine, ér Sinodulu,

Primesce Regulamentulu in teextulu alaturatu si fiindu astfelui intregu votatu se ridică la valoare de conclusu si se alatura la acestu protocolu sub A).

Fiindu timpulu inaintatul siedinti'a se ridică, anun-ciindu-se cea procsima pe adi dupa médiadi la 5 ore.

Acestu protocolu sa cetești si autenticat in siedinti'a a VI. tienuta la 19 Aprile 1 Maiu a. c. diminetia.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Mihaiu Veliciu m. p.
notariu.

Siedinti'a V.

sa tienutu la 18/30 Aprili 1884. dupa mediasi

Presedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu : Mihaiu Veliciu.

Nr. 61. Illustritatea Sa Dlu Episcopu presinta telegram'a Sinodului din Caransebesiu, in caus'a fondurilor comune,

Se transpune comissiunei pentru fondurile comune.

Nr. 62. V. Mangra ca reportorul al comissiunei bisericesci cu privire la reportul senatului strenu bisericescu dela Consistoriulu din Aradu arata ca : Senatulu strenu bisericescu se compune din unu asesoru ordinariu, 12 asessori onorari, 2 fisci consistoriali si totodata defensori matrimoniali; ca la jurisdictiunea acestui Consistoriu apartiene Manastirea Hodosiu-Bodrogu, cu unu Archimandritu, 4 protosinecti 3. ieromonachi, unu ierodiaconu, si unu novitii; ca totu la jurisdictiunea Consistoriului aradanu apartine 11 tracte protobresbiterale cu 305. comune matre, 17. comune filie, 330 biserici, 387 parochii cu 63.689. Nre de case, si 332.357 suflete In decursulu an. 1883 sau botezatu 16.809 nou nascuti, sau cununatu 3824 si au reposatu 13.706 individi. Preoti actuali suntu : 9 protopresbiteri, 2. administratori protopresbiterali, 222 parochi, 142. administratori 27 capelani si unu ierodiaconu. In anulu 1883. au reposatu 4 preoti. Parochii vacante suntu 8. La institutulu teologicu suntu aplicati : un directoru substitutu, unu profesoru ordinariu, doi profesori interimali, doi profesori provisori si unu cantoru provisoriu. Elevi in tote trei cursurile suntu 67. In anulu 1883 au depusu essamenu de calificatiune 9 clerici absoluti, sa hirotesitu unu protopresbiteru si sau hirotonitu 12 clerici absoluti intru preoti.

Se ié la cunoștință.

Nr. 63. Partea a II-a a reportului despre activitatea Senatului bisericescu, în care se constată, că: acelu senat în a. 1883 a tenu 16 siedințe în care s'au pertractat și rezolvit 473 obiecte: Esibite au înurzu 1100, cari töte s'au rezolvit; cause divorziale au înurzu în a. 1883: 16, cari de asemene s'au rezolvit. Mai de parta ea:

Consistoriulu a satisfacutu decisului sinodului de sub Nr. prot. 205 prin aceea, că pentru delaturarea imprejurilor, cari au produs scaderea numerului poporăi unei a dispus, cumea în casuri de morburi contagiose preotinea se incunoscintieza îndată consistoriulu, și în casu de lipsă se căra și întrevanirea autoritatilor politice spre a potea preveni latirea mai departe a acestui morb; apoi ca

Decisului de sub Nr. 208 s'a satisfacutu prin acea, că în interesulu indeplinirei parochielor vacante s'a dispus, că în acelle comune, cari nu potu prestă minimulu dotatiunei preotiesei să se constringă credinciosii: său se facă dotatiunea prescrisa, său să se adfieze; ca

Prea Sfantia S'a a întreprinsu în decursulu anului trecutu 2 visitatimi canonice, și anume în protopresbiteratele Ienopolei, Buteniloru și alu Beliului, cu care ocazione a vizitatu 20 de comune, seversindu în fie-care servitul divinu, și tienendu poporului cuventari ocazionale de morală și învățatura, ér în Septembrie a întreprinsu Presanti'a S'a visitatime canonica în partile Biharei, cu care ocazione a săntu biseric'a din Micherecu și din Cef'a; a vizitatu 11 comune seversindu în totu loculu servitul divinu și tienendu poporului cuventari instructive; că la cererea poporenilor rom. apartinectori la comun'a mixta dela biseric'a S. George din Fabriculu Temi-

siorii, acestora li s'a concesu a-se adfiliá în modu provisoriu la comun'a bisericésca a S. Ilie din Fabricu; că prin cerculariu de sub Nr. 3445 ex 1883, s'a dispusu că in fie-care comună se se faca si rectifice la finea fie-carui anu list'a membrilor Sinodului parochialu conformu dispusetiunilor §-lui 5 din regulamentulu pentru parochii in provinti'a metropolitana, că s'au facutu dispusetiuni pentru a se sei de cîte ori au predicatn in decursulu anului 1883 fie-care preotu, espunendu-se si obiectulu predicelor tinate;

In fine ca in decursulu anului 1883 pacea religiонara n'a fostu conturbata

Partea a II-a a reportului se ié la cunoșintia exprimandu-se multiemita si recunoșintia Preasantiei Sale D lui Episcopu diocesann Ioann Metianu, pentru solicitu-dinea si zelulu apostolescu intru pastorirea sufletesca a Eparchiotiloru sei, dovedita prin visitatiunile canonice ce a intreprinsu si anulu trecutu in unele parti ale Eparchiei.

Nr. 64. Urméza reportulu dela Senatulu bisericeseu din Orade, din care se arata, ca Senatulu bisericeseu alu Consist. oradann in decursulu anului 1883 a tenu 6 siedintie ordinarie, in care a pertractatu si decisu 251 obiecte meritoriale. Ca foru disciplinariu a pertractatu 19 cause disciplinarie, ca foru matrimonialu apelatoriu a pertractatu si decisu meritorialminte 1 causa. La acestu senatu sunt 8 asesori onorari, si că districtulu acestui Consistoriu dupa noua orandare este impartit u 6 protopopiate cu 4 protopresbiteri actuali si 2 administratoriu protopresb. In acestea protopresbiterate sunt 248 parochii matre si 112 filie cu 291 biserici. Parochii deplinite sunt 217 ér vacante si administrate interimalminte 31. Numerulu preotiloru fangenti 224 dintre cari 198 sunt parochi, 19 administratori si 7 capelani. In decursulu anului a repausatu 6 preoti si s'au chirotonitu 9

La esamenulu de cuaalificatiune s'au insinuată 2 teologi absoluti. Numerulu poporatiunei la finea anului a fost 155.245 suflete; s'au nascută 4407 parte barbatășca și 4059 parte femeieșca.

In decursulu unului a fost 1561 comunii. Averea comunelor bisericescă constă din 107.083 fl. 20 cr. capitalu, pamentu 3980 jugere și 982 stangeni □ cu 134 case parochiale.

S'au reedificat și renoită 7 biserici, dintre cari cea din Cefa și Micherechiu au fost săntite din partea Preasantiei Sale Dului Epp. diecesanu, cu coope-rarea vicariului episcopal, a protopresbiteratului concerninte și a altoru preoti.

Pacea internă a bisericei n'a fost conturbata.

Se iș la cunoșintia.

Nr. 65. Urmăreza referad'a comisiiunei scolare asupra reportului Senatului scolaru dela consistoriulu aradanu, carea cu referintia la punctulu 1. de unde se vede că: pe teritoriulu Consistoriului aradanu in decursulu anului espiratu s'au tienută conferintie pre-otiesci-invetatoresci — propune, că Sinodulu decide

Se iș la cunoșintia, recomandandu-se tienerea aces-toru conferintie și in viitoriu.

Nr. 66 In decursulu feriiloru mari trecute s'a tienută un cursu supletoriu cu invetatori.

Se iș la cunoșintia.

Nr. 67. Deschiderea inca a unui cursu de pe-dagogia la institutulu pedagogicu de aicia.

Se iș la cunoșintia.

Nr. 68. Reportulu Senatului referitoriu la des-chiderea cursului primu de școală superioară poporala in Pescă romana și la imprejurarea că se va continua gradatul cu deschiderea cate a unui cursu la fiecare anu pana la posibila completare a stabilimen-tului acestui'a de instructiune.

Se iș la cunoșintia.

Nr. 69. Punctulu 5. din reportu, unde se arata, că Chisineulu și-a streforamat localitatea de învietimentu, și streformarea în Petirsin și respective înmulțirea scóleloru în Zarand, Nadabu și Mundrulocu nau ajunsu încă la rezultatulu dorit.

Se ié la cunoscintia, îndrumandu-se consistoriulu și continuá activitatea s'a în acestu meritu.

Nr. 70. Referitoriu la regulamentulu pentru institutulu pedagogicu-teologicu din Aradu, deorece de candu se practica este unu timpu scurtu, și nu-se pôte pronunciá asupra valorei acelui'a se opinéza, că dupa o practicare mai indelungata se fie tractatu acestu obiectu, propunendu-se pentru alta sessiune sinodala, la propunerea comissiunei se decide:

Pertractarea asupra acestui regulamentu se amana pana la alta sessiune sinodala.

Nr. 71. Infintiarea de coruri și biblioteci a datu de pedeci in comun'a Beregseu unde oficiulu cercualu comitatensu, a disolvatu corulu din caus'a că nare statute aprobatde Ministeriu, caus'a sa transpusu Venerabilui Consistoriu plenariu,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 72. Reportulu Consistoriului referitoriu la scól'a de fete din Siri'a, carea nu s'a potutu reactivá, din caus'a că edificiulu bisericescu de acolo, fiindu amenintiatu cu ruina — e de a-se cladí de nou.

Se ié spre scire, sustienendu-se altecum in vigóre hotarile aduse pana aci cu referintia la acéstá scóla.

Nr. 73. Referitoriu la culegerea documinteloru relative la pamenturile învietatoresci aretandu-se ca, fisculu consistorialu este incredintiatu cu culegerea acestoru documinte, si că se astépta din partea lui comunicarea rezultatului, la propunerea comissiunei se decide:

Consistoriul se îndrumă pre fisculu seu in acést'a causa a-si continuá si, respective terminá lucrarea s'a catu mai curundu si se reporteze la sessiunea procsima sinodala.

Nr. 74. Consistoriulu aradanu reportéza, că a dispusu că pre unde se afla invetiacei de maestri se capete instructunie in scól'a de repetitiune, cea ce o si capeta, dar amintesce că suntu cercuri intregi in cari nu este nici un invetiacelu de maiestria cum e cercul Buteni, Totvara dia si Birchisiu.

Se ié spre scire, cu acelu adansu că ambele Consistorii se staruésca pe venitoriu, că maiestriile se fie catu mai bine inbratisiate de poporu.

Nr. 75. In punctulu 15 reportéza ca la facultatea teologica din Cernautiu avemu doi stipendisti dintre cari unul se sustiene imediatu din stipendiul diecesanu, ér celalaltu a intratu in seminariulu archieclesanu de acolo, in unul din cele doué locuri ce ni sa oferitu prin gratia Maiestatii Sale, si prin sacrificiile conationoliloru nostri din Bucovina.

Sinodulu decide: se exprima cea mai omagiala supunere si multiamita Maiestatii Sale pentru naltá gratia, asemenea se votéza multiamita Preasanticii Sale Dului archiepiscopu si Mitropolitu din Bucovin'a, Silvestru Andreieviciu Morariu.

Nr. 76. La institutulu pedagogicu s'a introdugu unu propunetoriu de cantu, unul de gimnastica si altulu de desemnu.

Se ié la cunoșcintia.

Nr. 77. La preparandia de statu din Deva s'a tienutu essamine din limba magiara, la cari a participat invetiatorii nostri in numeru frumosu.

Se ié la cunoșcintia.

Nr. 78. Reportulu Consistoriului că scóla din Munari aprinsa de fulgeru in Iuliu anulu trecutu, a arsu si ca edificiulu din cestiune se cladeste deja si curundu se va finf si p̄edá destinatiunei sale, la propunerea comisiiunei.

Se ié spre scire recomandanduse Consistorielorū a dispune ascurarea edificielor scolare contra focului.

Nr. 79. Reportul Consistoriului aradani, ca estimu au fostu sentiti scolarii mai multu de catu alta data de morburile epidemice, si numai ici colea s'a presentat cate unu casu isolat.

Se ié spre scire.

Nr. 80. In protopiatulu Lipovei sau intemplatu, că pretur'a se secuestreze banii bisericesci — pentru activile pretensiuni a-le fondului regnicolariu de pensiuni invetatoresci deci concernintele protopresbiteru s'a insarcinatu a desluci preturei, că banii bisericesci au menitiunea loru, dela care nu se potu subtrage, la propunerea comisiunei,

Se avisédia Consistoriuli, ca dupa ce va capetá res punsulu dela protopopu, in catu acela va fi nefavorabilu, se intreprinda pasii ulteriori, pentru salvarea intereselor noastre bisericesci — scolare.

Nr. 81. Consistoriulu a recomandatu tuturor credintiosiloru, si deschilinitu invetiatoriloru se introduca casse de pastrare scolare.

Se ié spre scire.

Nr. 82. Din reportu se aréta că in institutulu pedagogicu suntu 102 ascultatori, si anume in cursulu I. 21 ; in C. II. 22 ; in C. III. 34 ; si in C. IV. 25.

Se ié spre scire.

Nr. 83. In districtulu acestui Consistoriu suntu 378. de scoli, cu totu atatia invetatori seu inveitatore. Numerulu celoru de 6 — 12 ani obligati la scol'a cotidiana este :

parte barbatesa	13.672
parte femeiesca	11.678.
de totu 25.350.	

In comparatiune cu anulu trecutu numerulu celoru obligati la scol'a cotidiana a scadintu cu 2.626. Dintre deobligatii la scol'a cotidiana in $1882\frac{2}{3}$ au frequentat :

parte barbatăscă 7.822.

parte femeiescă 3.769.

de totu 11.591.

Numerulu celoru de 12 — 15 ani deobligati la scol'a de repetitia este.

parte barbatăscă 6.346.

parte femeiescă 5.572.

de totu 11.918.

Dintre cei deobligati la scol'a de repetitiune au frequentat.

parte barbatăscă 592.

parte femeiescă 311.

de totu 903.

Se ié spre scire.

Nr. 84. Siedintie in anulu trecutu a tienutu Senatulu scolariu 15 si a resolvit 951. de cause; ér estimpu pana acum'a 4 cu 300. de cause.

Si ié la cunostintia.

Nr. 85 Se repórtă referitoriu la reportulu Senatului de scóle de la Consistoriulu oradanu: Datele statistice, că Senatulu scolariu in decursulu anuali espiratu a tienutu 12. siedintie, in care a pertractat 26 de obiecte si că foru judicialu a pertractat 6. cause disciplinare

Se ié la scire.

Nr. 86. In anulu 1882-3- princi obligati la scóla au fostu de 6—12 ani.

parte barbatăscă 6.565.

parte femeiescă 5.986.

de totu 12.551.

érla 11 ani in anulu 1882/3, au umblat 816 de toti.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 87. Datele statistice referitorie la numerulu tineriloru nostri cari frecuentéza scolile medie de alta confesiune si de statu pe teritoriulu Consistoriului aradanu si catichisarea aceloru tineri.

Se ié spre scire.

Nr. 88. La propunerea consistoriului oradănu, facuta la insarcinarea Sinodului de sub Nr. 93. a. trecutu, pentru infintiarea unei catedre in Beiusiu pentru catichisarea tineriloru gr. or. dela archigimnasiulu gr. cath. si scólele normale si cele poporale de statu pentru fetitie de acolo spre care scopu numitulu Consistoriu cere o suma de 600 fl. v. a. Sinodulu decide:

Infintiarea catedrei recerute in principiu se primesce, ér in catu pentru sum'a de bani receruta, acést'a parte a propunerii se reléga la comissiunea epitropesca.

Nr. 89. Aretarea Consistoriului, că asessorulu referinte de acolo Petru Suciu, in anulu trecutu a visitatu 73. scóle poporale.

Se ié spre scire.

Nr. 90. Reportulu Consistoriului că pentru provederea statiuniloru vacante cu invetiatori a facutu, pasii necesarii.

Se ié spre scire.

Nr. 91. Aretarea Consistoriului că in ferile anului trecutu s'au tienutu conferintie invetatoresci intre locuri centrale a-le districtului.

Se ie spre scire și se recomenda si mai departe tienerea acestoru conferintie.

Nr. 92. Reportulu Consistoriului referitoriu la tienerea cursuriloru supletorie cu invetitorii in ferile mari ale anului trecutu,

Se ié spre scire si se recomenda tienerea astoru felu de cursuri si pentru venitoriu.

Nr. 93. Aretarea Consistoriului, că la cursurile supletorie ordinate din partea Ministeriului pentru invetiarea limbei magiare in Aradu si Zelau au participat 10 invetitori ; ér la essamenulu din limb'a magiara, ce au avutu locu la institulu pedagogicu de

statu din Deva, a facutu essamenu de calificatiune cu succesu bunu unu invetiatoriu

Se ié spre scire.

Nr. 94. Consistoriulu oradancu aréta că în decursulu anului curinte, a recomandatu în usulu scóleloru si a invetiatorilor :

a) „miculu abecedariu“ ilustratu în usulu scoleloru poporale, ca manualu pentru scolari.

b) „miculu abecedariu“ 18 table de parete pentru scóle.

c) Metodulu abecedariu pentru invetiatori, tóte de invetatoriulu Ioanu Tuducescu, în Lipova.

Se ié spre scire poftindu-se comisjunea anchetaria a esaminá acesté manuale si afandule corespundietórie se le recomende scóleloru din întreg'a diecesa.

Nr. 95. Aretarea Consistoriului oradancu, că inspectorulu regescu de scóle al comitatului Biharei, sub pretestu că în opidulu Beiusiu se afla scóla poporala de statu pentru fetitie, — a opritu fetitiele gr. or. de a frecuentá scól'a nostra confessională din Ioen — comună cu baietii, poftindu ca baietele nös tre se cereze scól'a poporala de statu pentru fetitie.

Atâtu comun'a bisericésca din Beiusiu, catu si Consistoriulu oradancu a apelatu si respective remonstratu caus'a la Ministeriulu regescu de culte si instrucțiune, de unde inse pana aci n'a venit resultatu, la propunerea comisjunei se decide :

Pasii intreprinsi de Consistoriu se ieu la cunoșcintia, éra despre resultatulu obtienutu sè se face reportu la sesiunea procsima sinodala.

Nr. 96. Consistoriulu Oradancu în vederea cumea în regulamentulu pentru inactivarea fondatiunei „Gavrilu Fauru,” de Teiusiu, nu este precisatul chiar si anume casulu daca stipendiatulu la capetulu anului scolasticu capeta din cutare studiu calculu insuficientu

să nu face colloqiu prescrisul, său nu-si substerne testimoniu său indicele de colloquiu, — cere modificarea regulamentului.

Dupa o desbatere lunga constatanduse că regulamentul e destul de chiar se sustine și mai de parte în vîgor.

Nr. 97. Petitionea stipendistului Vasiliu Goldisiu din Cermeiu, prin care cere a-i-se votă unu stipendiu anual de 500 fl. pe restimpulu de 5 ani, la universitatea din Cernautin.

Se transpune Consistoriului spre afacere competenta.

Fiindu tiampulu inaintatul siedinti'a se ridică, anun-cienduse c ea prossima pe mane diminetia la 10 ore.

Protocolul de facia să cetitu și autenticatu în sie-dintia VII-a tienuta la 19 Aprile, 1 Maiu 1884. d. m.

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu

Mihaiu Veliciu m. p.

notariu.

Siedinti'a VI.

tienuta la 19 Aprile, 1 Maiu 1884. la 10. ore diminetia.

Presedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopu Ioanu Metianu

Notariu : Georgiu Lazaru.

Nr. 98. Se cetește protocolul siedintiei a IV.

Si se autentica.

Nr. 99. Se prezinta petitionea comunei Bontiesci pentru desfacerea dela protopopiatulu Halmagiului, re-manendu si pe viitoru la protopopiatulu Buteniloru.

Se transpune la comisiunea organizatoria.

Nr. 100. Deputatulu V. Mangra face urmatoreea propunere : Considerandu ca dreptulu de a regula și a hotari cuaificatiunea professorilor la institutele pedagogice-teologice in provintia nostra metropoli-tana dupa Statutulu Organicu, tiene de atributiunea

Consistorielor u eparchiali, si de órece pana astazi inca nu esista o lege speciala, care se normeze calificatiunea profesorilor dela institutulu pedagogicu-teologicu din Aradu, Consistoriulu eparchialu se indruma, ca pre sessiunea procsima sinodala se elaboreze si se presinte unu regulamentu specialu pentru essaminiile de calificatiune a-le profesorilor ce se vor aplicá la acestu institutu.

Se transpune la comissiunea scolară.

Nr. 101. Petitiunea Sinodului protopopesou din tractulu Chisineului, cu privire la ameliorarea salaridelor u inveniatoresei

Se transpune Consistoriului spre luare in considerare.

Nr. 102. Comissiunea petitiunaria prin reportorulu seu Georgiu Feieru cu privire la petitiunea comunei bisericesei Vinga, de a-i-se votá unu ajutoriu la repararea bisericeei si a scólei, propuue si se primesee a se

Transpune Consistoriului, ca dupa inprejurari se impartasisea numita comunitate de óresi care ajutoriu.

Nr. 103. Urméza referad'a comissiunei organiza-torie, carea prin referintele Paulu Rotariu cu privire la reportulu Consistoriului plenariu aradaru de sub Nr. 1244, despre activitatea acelui'a in decursulu anului espiratu, — propune: datele statistice, ca in decursulu anului trecutu s'au tienutu 5. siedintie plenarie 16. bisericesei, 13. scolare si 11 epitropesei; că nou alesii asessori onorari Georgiu Feieru si Aureliu Suciu, au intrat in oficiu sè se ie la cunoostintia, regretandu-se retragerea membrului multu folositoru Alexandru Peeleacu; de asemenea si partea reportului, referitoria la executarea conclusului sinodalu Nr. 141/882. in privint'a aplicarii uniforme a §-lu 53. din Statutulu Organicu, apoi a conclusului de sub Nr. 240. referitoriu la arondarea protopopiatelor, pe

bas'a noului planu de arondare cu 11 protopopiate in teritoriul acestui Consistoriu; si in fine ca proiectul de regulamentu pentru administrarea fondurilor diecesane se asternă cu altu reportu seperat.

Se iē spre scire.

Nr. 104. Reportulu Consistoriului de sub Nr. 1247. ca in urm'a arondarei protopopiatelor intrate in vieri'a la 1. Septembrie 1884. corporatiunile protopresbiteratelor: Aradu, Siri'a Totvaradi'a, Ienopolea, Chisineu, Halmagiu, Lipova si Hassiasiū s'au constituitu de nou la propunerea comissiunei.

Si iē la cunoșcintia.

Nr. 105. Cu privire la protestele intrate din partea comunelor: Radna, Paulisiu si Sioimosiu din fostulu protopopiatu alu Aradului adnessate la protopopiatulu Totvaradiei, prin cari cerea a-se incorpora din nou la protopopiatulu Aradului, tot asemenea la rogarea comunelor: Minisiu, Ghiorocu si Cuvina, din fostulu protopopiatu alu Siriei, adnessate erasi la protopopiatulu Totvaradiei, pentru de a-se rencorpora erasi la tractulu Siriei; apoi referitoru la petitiunea comunelor: Pustinisiu si Teiusiu prin care cea dintaia fiindu anessata la B. Comlosiu, cere a-se rencorpora la protopopiatulu Timisiorii, er cea din urma ase adnessa la protopopiatulu Hassiasiului; mai de parte cu privire la petitulu Sinodului protopopescu alu Chisineului, prin care cere ca centrul protopresbiteratului se fie Chisineu si nu Giula; mai incolo cererile comunelor: Vadasu si Siepreusiu pentru de a-se rencorpora la Chisineu, fiindu mai aproape de catu de Ienopolea, si in fine petitulu Sinodului protopopescu alu Hassiasiului, c̄i pre viitoru acelu protopopiatu să se numește altu Belintiului, din motivulu că terminulu, de reclamari iñeu n'a espirat si se pote

presupune ca vor mai obveni si alte reclamari, asupra carora numai atunci se va putea aduce o tarire definitiva canda se voru cunosceti toate reclamele la propunerea comisiiunei.

Sinodul restituie Censistoriului toate aceste cereri si proteste cu aceea: ca se le reasterna Sinodului venitoriu spre deliberare definitiva.

Nr. 106. La rogarea altorui comune bisericesci in cauza de arondare, st amme:

- a). Chesia (protopopiatulu Tinea :)
- b.) Sintea (protopopiatulu B. Iueu :)
- c.) Saldabagiu (protopopiatulu Beiisiului :)
- d.) P. T. D. protopopu Petru Chirilescu.
- e.) a locuitorilor din Bontiesci.
- f.) Si a locuitorilor din Paulisiu.

comisiiunea propune: a-se reda toate petitele Consistorielor competinte, cu insarcinarea ca se le reasterna Sinodului prossim din motivele conclusului anterior.

Se primesce.

Nr. 107. Asupra reportului Consistoriului plenariu din Oradea-mare, comisiiunea propune a-se luă la cunoștinția ea: in decursulu anului 1883. a intrat la acestu Consistoriu 1567 esibite si sau rezolvită toate; ca s'au tenu 5, siedintie plenarie, că nou'a arondare s'a pusă in lucrare; mai departe că s'au luat mesuri pentru indeplinirea protopopiatelor vacante, Pestesiu si Beliu, si in fine că in decursulu anului trecut, Preasanti'a S'a Dlu Episcopu diecesanu condusă de interesulu viu, ce-lu are pentru prosperarea bisericei si a poporului nostru, a cercetatu mai multe comune din protopopiatulu Beliului, Pestesului si Oradii-mari, in fine ca vicarul episcopal să presiedinte Consistoriului a visitat oficiele parochiale, bisericele si scolile din partile Luncei, comisiiunea propune si

Sinodulu primescă : a-se luă la cunoștinția, exprimandu-se recunoștința protocolara Preasantei Sale Dlui Episcopu Ioanu Metianu, pentru vizitarea partilor orădane.

Nr. 108. Dispozitiunile transitorie din cerculariu alaturat la acelu reportă se recomanda a-se luă la cunoștinția acele dispozitii provisorie. Constatandu-se înse, cumea acele dispozitii nu sunt executate în conformitate cu concluziul acestui Sinod episcopal de sub Nr. 162 din anul 1872.

Sinodulu avizează Consistoriul că se execute după putinția totă acelea, și reclamarile care se vor mai insuă în cursul anului să le înainteze proximului Sinod cu propuneri motivate.

Nr. 109. În meritul memorandului Sinodului protopopescu alu Vascaului alu petitului comunei Ghirisin, a Sinodului protopopescu din Tineacă, apoi a memorandului protopresbiterului Vasiliu Papp și al comitetului parochialu din Beiușiu totu în caușa arondărei, la propunerea comisiunii Sinodulu decide :

Totă aceste acte se transpun Consistoriului cu însarcinarea că în prenumă cu alte reclame eventuale se le asternă prossimului Sinod cu propuneri motivate.

Nr. 110. Cu privire la cererea Sinodului protopopescu alu Timișorii pentru colecte benevole în favorul înființărilei episcopiei în Timișoara la propunerea comisiunii,

Se autorizează Sinodului protopopescu alu Timișorii a colectă oferte benevole pentru înființarea episcopiei în Timișoara, deodată înse se constituie că control'ă asupra sumelor ce se voru colectă atâtu Sinodulu episcopal catu și Consistoriulu diecesanu ; din care caușa Sinodului protopopescu se însarcinează că în fiecare anu se deie socotă publică în siedint'a sa, acăst'a să se revidieze, să se asternă Consistoriului spre suprarevisiune, și acest'a se facă reportu

Sinodului despre stadiului acestei colecte. Sumele colectande au se fielocate in cass'a de pastrare, eventualu sè se cumpere realitati pe sémă numitei episcopii.

Timpulu fiindu inaintatul siedinti'a se ridica.

D. c. m. s.

Sa autenticatu in siedinti'a a IX tienuta la 21 Apriile (3 Maiu) 1884.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.
not. siedintiei.

Siedinti'a VII.

tienuta in 19. Apriile 1 Maiu 1884.

Presedinte : Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu **Ioanu Metianu**. Notariu : **Georgiu Lazaru**.

Nr. 111. Se cetește protocolulu siedintiei a V. si
Se autentica.

Nr. 112. La ordinea diley este reportulu comisunei organisatore carea prin referintele ei Paulu Rotariu, cu privire la propunerea Prea Santei Sale Domnului Episcopu referitoria la ameliorarea leilor pentru profesorii ordinari ai institutului si la insintiarea unui fondu de pensuni propune si sinodulu primeșce :

Sinodulu recouñse in principiu necesitatea si eficacitatea introducerii asia numita lui „quinquenariu“ in dotatiunea corpului profesoralu dela institutulu nostru teologicu-pedagogien, precum si crearea unui fondu de pensuni pe semn'a aceluiasi. Din acestu motivu consistoriulu Eparchiei din Aradu se aviseaza a elabora si presentá viitorului sinodu unu operatu specialu in carele se faca propuneri cu privire la marimea si conditionile dupa cari va avea se urmeze beneficiulu quinquenariului si alu pensiunarei.

Nr. 113. Cu privire la reportulu consistoriului de sub Nr. 1230 in cau'sa colectariloru de bani, a cumpararii intravilanelor si edificielor de langa in-

travilanulu donatu de Baronesa Sina, a planului de lizidire si a preliminariului de spese din care resulta, ca Prea Santia Sa cunoscendu multele lipse ale diecesei in vera anului trecutu a aflatu de bine a escrie o colecta in diecesa in urma careia sau oferitul sum'a de 51.664 fl. 95 cr. din care in se pana acum a seu incassatul numai 30. 308 fl. 60 cr. era restul de 21.356 fl. 35 cr. este inca neincasatul, din cau'sa căci este oferitul cu conditiunea de platire in mai multe rate anuali pre mai multi ani viitori. Mai departe din sum'a incasata de 30.388 fl. 66. cr. platindu-se pretiulu cumperarei realitatiloru dela Domna Baronesa Sina cu 18.514 fl. si alte spese, au mai ramas bani gata 11.794 fl. 60 cr. si anume la cassa de pas-trare 9.294 fl. 60 cr. intr'unu libelu alu Albinei 1400 fl. intr'o obligatiune a Albinei 100 fl. intr'unu cambiu 1000 fl. v. a. catra cari sperandu ca voru mai intrá si in cursulu anului curinte vre o 5000 fl. v. a. am dispune de unu capitalu de 16--17 mii floreni. Si deca vomu mai adauge catra acesta suma si fondurile tasseloru II si III cu vre-o 13.000 fl. v. a. ce are aceasi menitiune, fondulu convictualu si seminarialu Raiaciciu cu aceasi menitiune de vre-o 9000 fl. apoi fondulu institutului pedagogicu-clericaleu in sum'a de vre-o 5000 fl. fondulu tipografiei diecesane cu aceasi menitiune, si preste acesta deca vomu mai luá pre institutulu de adi unu imprumutu de vre-o 20.000 fl. v. a. cu amortisare, care imprumutu se se desplateca parte din venitulu aceluiasi institutu dupa ce se va preface in casa de chiria, parte din colectele ce voru mai intrá supletorie, atunci am ajunge la sum'a de vre-o 65.000 fl. cu care s'ar potea inca in ver'a acest'a cladí istitutulu celu nou cu internatulu fara a atinge alte fonduri ale diecesei, la propunerea comisiunei :

Sinodulu ié la conoscentia cumperarile facute in contractele de datulu 8/20 Noemvre 1883 si 31 Martin 1884 si aproba ambele cumperari, sprimandusi de odata deplina sa multiemire cu toti pasii inceputi si facuti in acésta privitia din partea Ven. Consistoriu si in deosebi ai Prea Santiei Sale Domnului Episcopu diecesanu caruia sinodul uréza viétia indelungata si fericita. Asemenea se ieu la conoscentia contribuibile benevole oferite si platite din partea credinciosiloru carora sinodulu le exprima inclusu lauda si reconoseントia pentru faptele demne de lauda si marirea religionara — culturala nationala.

Planul de zidire se apróba in principiu si in generalu nu inse in tóte partile sa e speciale anume : se autoriseza consistoriulu a modifierà numitulu planu in urmatoarele privintie precum :

a) Zidirea sé se ridice si sé se aleatuiésea dupa tóte regulele higenice, ca ideia fundamentala si principala tienenduse inaintea ochiloru cui sunu liberu alu aerului si alu luminei soarelui.

b) Sal'a (aul'a) sé se sistemeze si cladésea catu se pote de inalta si marimea ei se fie celu putin de doua ori asia de mari ca sal'a actuala a institutului teologicu.

c) Se aviséza consistoriulu ca inainte de a intreprinde zidirea se esopereze o supr'a revisiune a planului cu privire la soliditatea materialului, grosimei zidiriloru si a lemnelor din partea unui ori doi barbuti de specialitate si se pòte contu de opininile acestora.

Preliminariulu speseloru zidirei in sum'a de 68.898 fl. 48 cr. adeea siese dieci si optu de mii, optu sute nouedieci si optu florini si patru dieci si optu cruceri v. a. salvo calculo se aproba, se Consistoriul se autoriseza ca spre acoperirea acestoru spese se intrebuintieze :

a) ofertele credinciosiloru date spre acestu scop
b) fundurile tassuui II si III in sum'a de 13.000 fl
c) fondulu seminarialu si convictualu Raiacicii in sum'a de 9000 fl.

d) fondulu institutului pedagogicu-clericaleu in sum'a aproesimativa de 6000 fl ;

e) fondulu tipografiei diecesane ;
f) Unu inprumutu cu amortisatiune de 20.000 fl. v. a din fondurile foste comune acum diecesane.

In contra acestei propuneri, respectiv contra planului de zidire D. Petru Oprisiu face urmatorea contra propunere :

Considerandu ca din partea ven. consistoriu numai unu singuru planu s'a presentat pentru edificarea edificiului seminariului, care planu potrivit se fie bunu dar potrivit se fie si reu, considerandu ca in casu deca acestu planu prin esperti s'ar judeca de reu, am perde nu numai timpu multu, dar am avea si spese mai multe, si considerandu in fine ca deca ne-ar stia la dipusetiune mai multe planuri si preliminarii compuse de specialisti mai eminenti, am avea prospectu mai multu si mai siguru de a potea ridicam unu edificiu mai corespunditoru si mai eftinu ; propunem ca ven. consistoriu se fie avisatu a scrie concursu pentru planu si preliminariu alu institutului seminariului promitiendu totu odata compunatorului planului, care se va judeca de esperti de celu mai bunu unu premiu de maximum 500 fl. v. a. carea suma numai in acelu casu se se plateasca deca premiatulu nu va fi totu odata si intreprinditorului edificarei ;

Carea propunere punenduse la votu cade si sinodului primesce propunerea comisiiunei cu adausulu facentu de Vasiliu Pagub'a, adeca : ca pretiulu definitiv alu edificarei se se stabilasca prin licitatiune publica minuenda.

Nr. 114. Fiindca cu privire la locul unde ar se se edifice noulu seminariu se facu mai multe observari parte din punctu de vedere higienicu parte chiar si finantialu, Prea Santia Sa Dlu Episcopu ca se evite ori-ce neintielegere propunem : ca inainte de a se vota asupra acestei cestiuni se se faca oculata si fiindu timpulu inaintatu propunem tienerea oculatei premane deminetia la 9 ore.

Cu aceasta siedintia se ridica.

Protocolul de facia sa cetitu si autenticat in sieinti'a a IX tienuta la 21. Aprile (3. Maiu) 1884.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Georgiu Lazaru m. p.
notariu

Siedinti'a VIII.

tienuta la 20 Aprilie. 2 Maiu 1884.

Presedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu *Ioanu Metianu*
Notariu: *Georgiu Lazaru*.

Nr. 115 Dupa ce in conformitate cu decisulu de eri de sub numerulu protocolaru anterioru, toti deputatii sinodali au mersu la loculu pentru eladirea Seminarului, si lau essaminatu din tote punctele de vedere, dupa rentorcerea si intrunirea in Sinodu, Preasantia Sa Parintele Episcopu mai pune odata pe tapetu cestiunea locului.

Deci Sindulu si de adou'ora se dechiara multiamitul cu loculu si decide eladirea Seminarinui pe loculu de susu si asiediare lui dupa opiniunea expertilor, si dupa cele dispuse in punctulu precedinte.

Nr. 116. Se pune la ordinea dilei reportulu comisiiunei bisericesei, carea-prin reportoriulu seu Vasiliu Mangra propune si sinodulu primesce;

Petitiunea comunie bisericesei Topla de a-se chirotoni tinerulu Adam Triponescu de preotu pentru parochia vacanta de acolo, se transpune Consistoriului pentru rezolvire competenta.

Nr. 117. Petitiunea preotului Iosifu Cadariu din Siusianaveti de ai-se vota o remuneratiune pre anulu curente din venitulu sessiunei parochiei reduse, er pre viitoriu a-i se lasa densului in folosintia acea sessiune pre langa o arenda annuala in suma de 100 fl. v. a. la propunerea comisiiunei,

Se transpune Consistoriului spre rezolvire competente

Nr. 118 Rogarea unor poporeni din comun'a Bucoveti pentru deplinirea parochiei a dou'a de acolo reduse, la propunerea comisiiunei:

Se transpune Consistoriului pentru ulteriora afacere competenta.

Nr. 119 Se pune la ordinea dilei reportulu co-

missiunei verificatore, care prin reportoriulu seu Vasiliu Papp propune si,

Sinodulu dechiiara de verificatu pe deputatulu Vincentiu Babesiu alesu in cerculu electoratu alu Vingei.

Nr. 120. Se pune la ordine reportulu comisiunei scolastice asupra activitatii comisiunei anchetarie sinodale in decursulu anului 1883, carea prin reportoriulu seu Emericu Andreeescu aréta, că comisiunea anchetaria a asistat la essaminele tienute la finea anului scolasticu trecutu si constatandu unele defecte in mersulu instructiunei a comunicatu acele defecte corpului professoralu pentru luare in consideratiune, ceace la propunerea comisiunei.

Se ié la cunoșcintia, avisanduse totu de odata comisiunea anchetaria a si continuá activitatea si in decursul anului curentu; ér despre resultatu se reporteze prossimului Sinodu eparchialu.

Nr. 121. Se pune la ordine propunerea deputatului Vasiliu Mangra, de a-se elabora unu proiectu de regulamentu pentru normarea esamenelor de calificatiune si la propunerea comisiunei Sinodulu enuncia:

Se aviséza Consistoriulu a elabora unu regulamentu pentru regularea essamenelor de calificatiune a candidatoru de preoti si si invetatori, si alu cominicá prossimului Sinodu eparchialu.

Nr. 122. Cu privire la propunerea deputatului Vasiliu Mangra referitore la regularea calificatiunei profesorilor dela institutulu pedagogicu-teologicu, la propunerea comisiunei Sinodulu enuncia:

Se aviséza Consistoriulu a elabora unu regulamentu prin carele se se normeze qualificatiunea profesorilor dela insitutulu pedagogicu-teologicu si a-lu substerne prossimului Sinodu eparchialu.

Nr. 123 Petitiunea Sinodului protopresbiteralu alu Chisineului pentru ameliorarea salarielor invetatoresci, la propunerea comisiunei,

Se estrada ambeloru consistorii pe langa insarcinarea ca se ingrigesea ca salariile invetatoresci sistemisate se nu se micsoreze, ci totu deodata in cadrul posibilitatii se nisnesea a-se ameliora dotatiunea invetatorilor.

Cu acést'a siedint'a se incheia, anunsiinduse cea prossima pre manedi la 9 ore inainte de medii

S'a autenticatu iu siedint'a a IX dela 21. Apriliu (3. Maiu) 1884.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Augustinu Hamsea m. p.
notariu.

Siedint'a IX.

sa tiemtu la 21 Aprili 1 Maiu 1884. diminétia.

Presedinte : Prevant'a Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu : Augustinu Hamsea.

Nr. 124 Se cecteseru protocolele siedintielor u VI. VII. si a VIII-a si,

Se autentica.

Nr 125. Deputatulu Paulu Rotariu face urmatórea propunere : Sinodulu eparchialu esperiendu o regretabila stagnare in deliberarea afacerileru Consistoriului metropolitani, a-le metropoliei si a-le Congresului 'si esprima seriósele sale ingrigiri si temeinicelle sale temeri de viitorulu constitutiunieei bisericesei si a tuturoru intereseloru vitale bisericesei culturale si administratiunale, cari atingu de aprope si acést'a eparchia, hotaresce de odata a esmité dintre barbatii acestei diecese pre trei dintre cei mai destinsi, că comisiune din partea acestui Sinodu cu insarcinarea: ca in decursu de trei luni de astazi să se prezenteze in persóna la Excelentia Sa Inaltu Preasantului Domnul Arhiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu, caru'a descoperindu ingrigirile serióse, scaderile multe, mari si adancu sentite, precum si temerile motivate ale acestui Sinodu, ce provin din

imprejurarile sus amintite — se-lu rōge in numele Sinodului acestui'a cu intetire: că Înaltu Preasanti'a Sa numai decatu si nesmintitu in decursulu timpului de vēra alu acestui anu se puna in curgere tōta activitatea Consistoriului metropolitan, atatu cu privire la cele administrative ale Consistoriului numitul, catu si cele de lipsa pentru espedarea concluselor Congresului trecutu, apoi cele de lipsa pentru convocarea congresului viitorii.

Pentru casuri de lipsa comisiunea nostra ori intréga, ori in persoña cutarui membru alu ei se fie autorisata a remanea in permanentia in Sibiu pana atunci, pana candu lucurile cele mai momentuose: *convocarea, eventualu intrunirea Consistoriului metropolitan, espedarea concluselor congresuale din rendul trecutu si pregatirile pentru convocarea viitoriului Congresu* — nu se vor fi deseversitu, ér despre rezultatu se faca reportu Sinodului pre calea Consistoriului diecesanu. In catu pentru spesele numitei comisiuni mi-permitu a propune, că acele sè se anticipate din fondurile diecesane sinodale, ér pentru acooperirea loru definitiva mi reservu dreptulu a-face propunere la timpulu seu.

Se transpune comisiunei bisericesci.

Nr. 126. La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei epitropesci imbinate cu cea organisatoriu referitoriu la proiectulu de regulamentu pentru administrarea fondurilor diecesane, carea prin reportorul seu Paulu Rotariu aréta, ca comisiunea din cele doue proiecte presentate de ambele consistorie, dupa ce mai antainu a staveritu urmatoriele principii si anume:

a) sè se desemneze din partea sinodului o secțiune restransa din Senatulu epitropescu pentru acordarea imprumuturilor;

b) sè se institue unu jurisconsultu seperatu pen-

tru acést'a secțiune alegendu prin Consistoriulu plenariu, carale se nu aiba nici votu consultativu nici decisivu, ci se-si formuleze numai opinionea in scrisu ; — a elaboratu unu nou proiectu de regulamentu, pre carele cetindulu-lu in tota extensiunea, lu-recomenda Sinodului de baza la desbaterea speciala.

Contra acestei propunerii deputatului *Emericu V. Stanescu* in numele minoritatii din comisiunea organizatoria imbinata cu cea epitropesca, si anume in numele seu si alu deputatilor Vasiliu Paguba, Ioanu Moldovanu si Joann Belesiu, prezenteza Sinodului urmatorea contra propunere :

Considerandu, că in proiectulu de regulamentu pentru administrarea fondurilor si fondatiunilor diecesane se institue unu deosebitu Senatu din sinulu esistentei epitropii diecesane si unu jurisconsultu specialu ; dar considerandu ca statutulu Organicu cu putere de lege si in modu uniformu pentru intréga provinei'a metropolitana (§§-ii 132. 133. 134. 135 si relativu 115. 119. 120) déjà a constituitu competintele organe pentru pastrarea si administrarea tuturoru banilor si averiloru diecesane — si prin urmare considerandu, că in punctulu acesta nu mai subverséza nici o nevoie de o noua provisioane din partea Sinodului eparchialu — propune : că din elaboratulu comisiunei toti acei §§-i de sine statatori, cari tindu la instituirea unui deosebitu Senatu, seu secțiuni din sinulu epitropiei diecesane si la instituarea unui specialu jurisconsultu anume pentru administrarea fondurilor si fondatiunilor diecesane ajunse la consistoriulu din Aradu, prin impartirea loru intre dieces'a Aradului si Caransebesiehlui — simpluminte sè se lase afara, éra in cealalti §§-i pretutindenea sè se puna : „Senatulu epitropescu“ in locu de Secțiunea Senatului epitropescu alu Consistoriului din Aradu, si sè se

puna „fisculu consistorialu“ în locu de jurisconsultulu (alegendu); er deputatulu Ioanu P. Desseanu provocandu la conclusulu sinodale de sub Nr. pros. 117/883 si din motivele ca sinodulu nu dispune de timpul necesariu spre a pote studia noulu proiectu de Regulamentu propune a se amană desbaterea lui pana la procsima sessiune sinodale si pana atunci proiectulu să se tiparăsca si imparte intre deputati.

Dupa o desbatere la care ieu parte mai multi vorbitori, si dupa ce deputatulu Vasiliu Paguba, in numele a 15 deputati cere votu secretu in acestă cestiu, inchinduse discussiunea se pune la votu mai multu propunerea deputatului Ioanu P. Deseanu, carea nepriminduse, se pune la votu propunerea minoritatii, asupra carei'a se votădia cu votu secretu, alu careia resultatu este, că din 42 deputati presenti 22 au votatul pentru er 20 contră si astfelui.

Sinodulu primesce votulu minoritatii.

Nr. 127. In urm'a acestui votu reportoriulu Paulu Rotariu dechiara, că densulu nu mai pote referă de orece să alteratu principiile pre cari era facutu elaboratulu seu.

Acestă dechieratiune luandu'o Sinodulu la cunoștinția, proiectulu se estradă de nou comisiunei, că se inducă in elu principiile din propunerea deputatului Stănescu adoptate de Sinodu.

Cu acéstă Siedinti'a se incheia anucienduse cea prossima pre dupa amédi la 4 ore.

Acestu protocolu sa cetita si autenticatu in siedinti'a comisiunei autenticatore sinodala, Aradu, 28 Aprile st. v. 1884.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopu.

Davidu Nicóra
Vasiliu Mangra.

Ioan Belesiu.

Augustinu Hamsea m. p.
notariu.

M. V. Stănescu.
Dr. Nicolau Oncu.

Siedintă XX.

s'a tenu la 21. Aprile (3. Maiu) 1884. dupa amedi:

Presedinte: Preasanti'a Sa Dlu Episcopu diecesanu Ioanu Metianu. Notariu: Augustinu Hamsea.

Nr. 128. La ordinea dilei este desbaterea speciala asupra proiectului de regulamentu pentru administra-reia fondurilor. Deputatul Paulu Rotariu aretandu, că a elaboratu de nou proiectulu de regulamentu dupa propunea deputatului V. M. Stanescu, cesteste din punctu in punctu regulamentulu straformatu si dupa mai multe modificari facute in acela

Sindulu votéza acestu Regulamentu in teestul aclusu la acestu protocolu sub B.

Nr. 129. Urméza reportulu comisiiunei despre efectuirea impartirii fondurilor comune, carea prin reportoriulu seu Petru Oprisiu, dupa ce aréta că comisiiunea din cau's a scurtimi timpului convingendu-se că este cu totulu imposibilu a revedé in specialu si cu de amenuntulu töte socotile si actele cele multe referitore la impartire, s'a vedintu necesitata a face numai unele probe, din cari convingendu-se că impartirea s'a facutu dupa cheia si modalitatea staverita de ambele Sinode, si dupa ce si presidiulu mai arata sumele ce a venit pe partea diecesei Aradului, — propune si Sinodulu primeșee:

1. Reportulu delegatiunei esmiso pentru impartirea fondurilor comune se ié spre sciintia si actulu de impartire se dechiera de definitivu si legalu esecutatu. Documentulu originalu de predare si primire, cu diariulu de cassa purtatu dela 1 Ianuarie pana la 16. Februarie 1884 se provd cu clausulá de aprobatu din partea Sinodului. Planulu de impartire si documentulu de predare si primire cu adnecele loru se se pastreze in cas'a de feru a diecesei

2. Se dă absolutoriu tuturoru n. mbciloru si functionarilor fostei epitropii provisorie a fondurilor comune;

3. Administrarea partii venite din fondurile comune in posessiunea diecesei Aradului se se intempe prin Consistoriu dupa regulamentul votat prin conclusulu de sub Nr. prot. anterior.

4. Se aproba eschiderea din impartire a sumei de 728 fl. 05 cr. ca interese de 8% calculate de epitropia pana la 30. Iunie 1883 dupa sun'a de 3000 fl. data ca anticipatiune diecesei Caransebesului in anul 1880.

b) Pretensiunea diecesei Caransebesului de 6000 fl. respective dupa impartirea esecutata redusa la 3600 ca subventiune pentru institutulu preparandialu din Caransebesiu pe anii 1878—1882. din motivele espuse de membrii delegatiunei aradane nefindu motivata nu se recunosc.

6. Se aproba activitatea delegatiunei esmise pentru esecutarea impartirei dechiaranduse missiunea ei de implinire.

Planul de impartire si documentul de predarea si primirea fondurilor se acorda aici la protocolu sub C. si D: de dupa cari pe partea diecesei Aradului au venit urmatorele fonduri si, anume:

A. din fondulu bisericescu clericale.

1. In capitale elocate in obligatiuni private	273.285 fl. 76 cr.
2. bani elocati la cass'a parsimonia la aradana	7.150 fl. 35 cr.
3. " realitati	8.863 fl. 86 cr.
4. " vadii	136 fl. — cr.
de totu	289.435 fl. 97 cr.

B. din fondulu scolariu si aucta.

1. In capitalu elocatu in obligatiuni private	23.283 fl. 01 $\frac{1}{2}$ cr.
2. " bani elocati la cass'a parsimonia la aradana	7.006 fl. 20 cr.
3. In realitati (un'a parte din institutu si cass'a dela Arsiciu)	8.057 fl. 81 $\frac{1}{2}$ cr.
4. In restantii de aucta numita A.	13.595 fl. 02 $\frac{1}{2}$ cr.
5. In bani elocati la cass'a parsimonia la din auct'a numita B.	2430 fl. 29 cr.
6. In restantii de auct'a B. inainte de 30. Iunie 1872 si dupa 1 Iulie 1872	967 fl. 68 cr.

7. Din auct'a numita C $\frac{1}{2}$ elocati in cass'a parsimoniala	727 fl. 74	er.
8. In restantii	411 fl. 25	er.
de totu	56.479 fl. 01 $\frac{1}{2}$	er.

C. din fondulu pensionalu.

1. In capitalu elocatu in obligatiuni private	14.740 fl. 01	er.
2. „ bani gata	987 fl. 65 $\frac{1}{2}$	er.
de totu	15.727 fl. 66 $\frac{1}{2}$	er.

D. din fondulu Balla

1. In obligatiuni private	7.078 fl. 41	er.
2. „ bani elocati la cass'a parsim	1.355 fl. 99	er.
3. „ pretensiuni din realitatile lui Cristofor Segedinacz	47 fl. 83	er.
de totu	8.482 fl. 23	er.

E. din fondulu seminarialu Raiaociciu

1. In bani gata	43 fl. 83 $\frac{1}{2}$	er.
2. In obligatiuni private	331 fl. 25	er.
3. In bani elocati la cass'a parsimoniala	945 fl. 41	er.
de totu	1.320 fl. 49 $\frac{1}{2}$	er.

F. apartinentiele acestoru fonduri enumerate sub A. B. C. D. si E.

1. Cautiunea debitorilor la cass'a parsimoniala	92 fl. 07	er.
2. Alte depozite ale debitorilor totu la cass'a parsimoniala	1.566 fl. 66	er.
de totu	1.658 fl. 73	er.

G din fondulu convictualu aradanu.

care si pana aci au fostu proprietate eschisiva a diecesei Aradului

1. In bani gata	74 fl. 49	er.
2. In obligatiuni private	6.237 fl. 28	er.
3. In bani elocati la cass'a parsimoniala	2.205 fl. 46	er.
de totu	8.517 fl. 23	er.

H. Tote contractele de aucta privitore la comunele de pe teritoriulu diecesei Aradului, archiva, mobilele si re-

quisitele însemnate în punctele și fără ale documentului, de predare și primire.

In fine pe bas'a reportului subdelegației dto. 16. Fauru 1884 că rezultatul manipularii separate a fondurilor dela 1-a Ianuarie pana la 16 Fauru 1884.

I. Pe săma tuturor fondurilor.

1. In bani depusi la cassa parsimoniala	11 000 fl.	— cr.
2. „bani gata	3 270 fl.	37 cr.

de totu . . . : 14.270 fl. 37 cr.

N. B. In sum'a baniloru gata de . 3 270 fl. 37 cr. aretata sub I. se cuprindu si sumele de sub o cu 987 fl. 65 $\frac{1}{2}$ cr. de sub E. cu 43 fl. 83 $\frac{1}{2}$ cr. si de sub G. cu 74 fl. 49 cr. totu cu 1105 fl. 98 cr. cari detragendu-se din sum'a de 421.559 fl. 40 $\frac{1}{2}$ cr. mai ramane sum'a fondurilor de 420.453 fl. 41 $\frac{1}{2}$ cr.

Mai departe se predau diecesei Aradului si se primescu numai spre administrare :

K. Pretensiunile de sub procesu in suma de 10.427 fl. 74 cr.

L. Pretensiunile dubiose in suma de 14.90 fl. 18 cr. rezervandu-se proprietatea comună cu 3/5 parti pentru dieces'a Aradului, si cu 2/5 parti pentru dieces'a Caransebeșului, asupra eventualeloru încasari ale acestoru pretensiuni.

M. Fondulu comunelor mixte

elocatu in cass'a parsimoniala aradana de 13 749 fl. 78 cr. erasi că fondu comunu.

Recapitulare.

A. fondulu bisericescu cu	. 289. 435 fl. 97	cr.
B. „ scolariu si aucta	. 56. 479 fl. 01 $\frac{1}{2}$	cr.
C. „ pensionalu	. 15. 727 fl. 66 $\frac{1}{2}$	cr.
D. „ Balla	. 8.482 fl. 23	cr.
E. „ seminarialu Raiacieu	. 1.320 fl. 49 $\frac{1}{2}$	cr.
F. „ Cautiunea debitoriloru acestoru fonduri	1.658 fl. 73.	cr.
G. „ fondulu convictualu aradannu	8 517 fl. 23.	cr.
H. I. Banii intrati din acestea pana la 16/2 a. c.	. 14.270 fl. 37	cr.

K. L.	pretensiuni dubiose si sub procesu	11.917 fl. 92.	er.
M.	" fondulu comuneloru mixte	13.749 fl. 78.	er.

suma futuroru acestoru fonduri: 421.553 fl. 40. $\frac{1}{2}$ er.

Deputatulu Emericu V. Stanescu facia de conclusulu sinodalu de sub punctulu 2. a acestui decisiu insinua votu seperatu.

Cu acésta siedint'a se incheia, anunçanduse cea urmatore pre manedi la 10 ore inainte amédi.

Acestu protocolu se cititu si autenticoatu in siedintia comissiunei autenticatorie sinodalie, Aradu 28 Aprile a. 1884

*Ioanu Metianu m. p.
episcopu*

*Augustinu Hamsea m. p.
notar.*

*Davidu Nicora
Ioanu Belesiu*

*M. V. Stanescu
Vasiliu Mangra
Dr. Nicolau Oncu
notariu general.*

Siedintia XXI.

s'a tienutu la 22 Aprile (4 Maiu) 1884.

Președinte: Preasanti'a Sa DL Episcepu diecesanu *Ioanu Metianu*. Notar: *Constantinu Gurbănu*.

Nr. 130. Se presinta petitulu comunei bisericesei Muuari in privint'a sistemisarii unei parochii si provederea statunei invetatoresei de acolo cu altu invetatoriu.

Se transpune Consistoriului aradannu spre afacere competenta.

Nr. 131. Urméza la ordinea dilei reportulu comisiunei epitropesei carea prin referintele ei Ioanu Belesiu asupra reportului Senatului epitropescu dela Consistoriulu Aradu, arata că: acestui Senat sub decursulu anului sau impartitul 684 piese de afaceri, din cari a resolvit 584 in 11 siedintie, era 100. bucati au ramas in restantia, la propunerea comisiunei,

Se ié la cunostintia cu acea, ca conform §-ului 132. p. 5. din Statutulu organicu, se se sistemeze si deplinéscă posturile de cassariu si controloru in modu definitiv, avendu controlorulu a indeplini si agendele de contabilu.

Nr. 132. Cu privire la punctulu alu doilea din reportu, in care pe langa unu conspectu seperatu se aréta, că restanti'a socotiloru bisericesci, scolari, fondatianali si protopresbiterali cu finea anului a fostu 679. din cari s'au revediutu 251. deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 428. éra in ce privesce preliminariele bisericesci scolari si protopresbiterali —cu finea anulu 1883.—din sum'a loru de 773. sau revediutu 342. si deci mai remanu in restantia pe anulu curinte 431,—la propunerea comisiunei

Se ié spre scire, cu indrumarea că in cursulu anului curinte sè se resolve si restantiele.

Nr. 133. Cu privire la punctulu alu treilea din raportu ca Senatulu a elaboratu un proiectu de regulamentu pentru administrarea averiloru eparchiali.

Se ie spre scire cu aceea: că acelu regulamenteu sa petractatu deja in Sinodu,

Nr. 134. Referitoriu la punctulu alu patrulea din raportu, că conclusulu de sub Nr. 169. a Sinodului din 1883. despre pretensiunile dubiose a tipografiei diecesane—nu s'a potutu pana acum a esecutá, deórece administrațiunea tipografiei n'a aratatu in modu—ce ar potea servi de baza exacta—acele restantii —

Sinodulu aviséza de non pre Consistoriu se esecute cele cuprinse in conclusulu sinodalu de sub Nr. 169/883.

Nr. 135. Cu privire la punctulu alu cincelea din reportu, prn care Consistoriulu arata că ratiociniile fonditioinei Zsiga-iane din oradea mare au intratu pe anii 1878/9, 1879/80 si 1882/3.; nau intratu in sepe anii 1880/1 si 1881/2 fara de cari din urma nu s'au potutu supune censurarii; in urm'a careia Consistoriulu

oradanu sub 4 Ianuariu a. c. Nr. 26. a dispusu a se compune ulterioru acele ratiocinii,— la propunerea comisiiunei.

Se ié la cunoșcintia si consistoriulu se aviséza, ca anomaliá subversante sè se delature si pe viitoru sè se incungiure asemenea casuri.

Nr. 136. In privintia punctului alu 6. din reportu, prin care se arata că s'a primitu in séma intravilanulu donatu de Dómu'a baronnesa Sina, catra care s'a mai cumperatu granariulu si celealte case cu intregu celalaltu intravilanu spre scopulu Seminariului infintandu, la propunerea comisiiunei.

Se ié cu placere la cunoștintia.

Nr. 137. In privinti'a punctului alu 7-ea din reportu, prin carele se arata că fericit'a veduva *Ana Ebesfalvay* nasc. Iorgoviciu a lasatu in urm'a sa o fondatiune de stipendii sub ingrigirea Consistoriului din Aradu, constatatore din 50 jugere pamentu pre teritoriulu Aradului, dupa escontenterea catorva legate anumite in literile foundationali, — la propunerea comisiiunei. —

Sinodulu decide, a-se luă la cunoșcintia, totodata aviséza Consistoriulu, ca lasamentulu se-lu pertracteze, reguleze si se-lu iee in posessiune, facendu raportu detaiatu despre tòte aceste la prossimulu Sinodu eparchialu.

Nr. 138. Trecendu-se la aratarile despre ratiocinile singuraficeloru fonduri si fondatiuni precum si a depositelor administrate prin Senatulu epitropescu, — comisiiunea pe bas'a censurariloru ei, referéza că a constatatu esactitate in aratarile Consistoriului despre averile administrate de densulu si anume :

a) la fondulu generalu, a constatatu

perceptione: 77.677 fl. 07 cr.

erogatiune: 54.048 fl. 93 cr.

Remanentia: 23.628 fl. 14 cr.

b.) la fondulu cultului si instructiunei publice.

perceptiune:	30.301 fl. 57 cr.
erogatiune:	25 956 fl. 72 cr.
Remanentia;	4.344 fl. 85 cr.

c.) la fondulu instructu episcopescu

perceptiune	8312 fl. 64 cr.
erogatiune:	1335 fl. 53 cr.
Remanentia:	6977 fl. 11 cr.

d.) la fondulu clericalu (tasulu II.)

perceptiune:	8373 fl. 16 cr.
erogatiune;	1152 fl. 45 cr.
Remanentia	7220 fl. 71 cr.

e.) la fondulu preparandialu (tasulu III.)

perceptiuni:	5573 fl. 31 cr.
erogatiuni:	733 fl. 95 cr.
Remanentia;	4839 fl. 36 cr.

f.) la fondulu capelei episcopesci din Gaiu.

perceptiune:	373 fl. 57 cr.
erogatiuni:	— — — —
Remanentia	373 fl. 57 cr.

g.) la fondulu bibliotecii preparandiale.

perceptiune	370 fl. 19 or.
erogatiune	— —
Remanentia	370 fl. 19 cr.

h.) la fondulu pensiunei invetiatoriloru.

perceptiune	4554 fl. 98 $\frac{1}{2}$ cr.
erogatiune	757 fl. 32 $\frac{1}{2}$ cr.
Remanentia	3797 fl. 66 cr.

i.) la fondulu sinodalu congresualu.

perceptiuni	7043 fl. 18 cr.
erogatiune	3257 fl. — cr.
Remanentia	3838 fl. 18 cr.

j) la fondulu edificialu alu institutului pedagogicu-clericalu.

perceptiune	8296 fl. 40 cr.
erogatiune	2576 fl. 96 cr.

Remanentia	5719 fl. 44 cr.
------------	-----------------

k) la fondulu tipografiei diecesane.

perceptiune	13650 fl. 60 cr.
erogatiune	2872 fl. 45 cr.

Remanentia	10778 fl. 15 cr.
------------	------------------

l) la fondatiunea „Simeonu Iosifu Popoviciu Paffyu“

perceptiune	16578 fl. 26 cr.
erogatiune	3022 fl. 02 cr.

Remanentia	13556 fl. 24. cr.
------------	-------------------

m.) la fondatiunea „Fauru“ din Orade.

peceptiuni	6325 fl. 15. cr
erogatiuni	120 fl. — cr.

Remanintia	6305 fl. 15 cr.
------------	-----------------

n) la fondatiunea „Fauru“ din Lipova

perceptiuni	1805 fl. 85 cr.
erogatiuni	305 fl. 85 cr.

Remanintia	1500 fl.
------------	----------

o) la fondatiunea „Forray“ din Soversinu.

perceptiuni	712 fl. 45 cr.
erogatiune	60 fl. 56 cr.

Remanentia	651 fl. 89 cr.
------------	----------------

p) la fondatiunea „Patriciu-Popesculu“

perceptiune	273 fl. 95 cr.
erogatiune	— —

Remanentia	273 fl. 95 cr.
------------	----------------

q) la fondatiunea „Georgiu Popa“ din Galsia.

perceptiuni	1170 fl. 30 cr.
erogatiuni	114 fl. 22 cr.

Remanentia	1056 fl. 08 cr.
------------	-----------------

r) la fondatiunea „Contelui Coloman Almássy“ din Kétegyháza.

perceptiune	1929 fl. 32 cr.
erogatiune	187 fl. 48 cr.

Remanentia	1741 fl. 84 cr.
------------	-----------------

s) la fondatiunea stipendiala a comunei B-Comlosiu.

perceptiune	1711 fl. — cr.
erogatiune	— —

Remanentia	1711 fl. — cr.
------------	----------------

t) la fondatiunea de parastasu „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu.

perceptiune	700 fl. — cr.
erogatiune	— — cr.

Remanentia	700 fl. — cr.
------------	---------------

u) la fondatiunea de ruga „Cristoforu Schiffmann“ din B-Comlosiu.

perceptiune	235 fl. — cr.
erogatiune	— — cr.

Remanentia	235 fl. — cr.
------------	---------------

v) la „depositele consistoriale“.

perceptiune	53229 fl. 21 cr.
erogatiune	28124 fl. 35 cr.

Remanentia	25104 fl. 86 cr.
------------	------------------

z) la „conspectul sumariu“ despre resultatulu ratio-
ciniilor tuturoru fondurilor si fondatiunilor administrate
de Consistoriulu aradanu.

total'a perceptiune	241.534 fl. 08 cr.
total'a erogatiune	116.818 fl. 33 cr.

Remanentia	124.725 fl. 75. cr.
------------	---------------------

cari aratari tôte afandu-se esacte si in ordine, la
propunerea comisiiunei. —

Se apróba si epitropiei consistoriali se dà absulotoriu.

Nr. 139. Cu privire la aratarea Consistoriului
despre folosirea ajutoriului de statu de 9000 fl. co-
missiunea afandu-o in ordine — recomenda a se aproba-

Se primesce.

Nr. 140. Referitoriu la ratiociniulu fondatiunei „Elen'a Ghiba Birt'a“ pe anulu 1883. transpusu Consistoriului din Aradu spre suprarevisiune, comissiunea dupa ce a constatatu la acéstă fondatiune

perceptiune	54.308 fl. 57 cr.
erogatiune	2013 fl. 83 cr.
Remanentia	52,294 fl. 74 cr.

si afandu-se aratarea in ordine si esacta — propune si

Sinodulu decide a-se luá la cunosciutia si comitetului fondatiunei i votéza absulotoriu.

Nr. 141. Cu privire la chart'a Preasantitului Domnii Episcopu-presiedinte in privint'a cladirei unei case de inchiriatu pe intravilanulu eparchiei ce se afla in stang'a bisericei catedrale, care intravilanu mai nainte era menitu pentru resiedintia episcopală, la propunerea comissiunei

Sinodulu avendu in vedere rentabilitatea unui edificiu de inchiriatu corespundietoriu pe pamentulu de langa biseric'a catedrala; enuncia in principiu cladirea lui, si insarcina Consistoriulu din Aradu a face pregatirile necesarie in privint'a planului de cladire, avendu resultatulu a-lu substerne Sinodului eparchicalu prossimn pentru disponere ulteriora.

Nr. 142. In privint'a charthsei adunarii generali a preotimei din dieces'a Aradului din 14/26. Aprile a. c. prin carea se cere incuviintiarea Sinodului, ca Consistoriele din Aradu si Oradea-mare ambele in contielegere se pota investi o parte din banii „fondului preotiescu“ — si in papire de statu, ceea-ce in Statutele fondului nu se cuprinde; -- comissiunea propune ca Sinodulu se enuncia, că, ca midilocu de elocare a unei parti din capitalulu fondului protiescu, conformu §-lui 131. din statutulu Organicu, se adopta si elocarea in papire solide de statu avendu a se tiené contu de pretiurile favorabile a acelora.

Se primesce.

Nr. 143. Referitoriu la harthf'a adunarii generali a preotîmei diecesane, prin carea in considerarea, că dupa dispositiunile Statutelor „fondului preotiesc“ — administrarea technica a acestui fondu apartiene pe viitoriu la competinti'a Senatului epitropescu, si in vederea, că in sessiunea actuala a Sinodului se va sistemisă posturile de cassariu, controloru si contabilu, pentru sustinerea paritatii si proportiunei normate prin „Statutu“ intre preoti si mireni, — petitiunea, ca unulu din oficiele de administratiune technica, adeca seu cassariulu seu controloruln, se se ocupe prin unu oficiantu alegendu din cleru, la acarui remuneratiune apoi va contribui si fondulu preotiesc“ in proportiunea capitalului seu, comissiunea propune a-se recomandă Consistoriului, ca la deplinirea posturilor de cassariu si controloru să se acomodeze dispositiunei din §.1 15. alu „Stat. Organicu.“.

Deputatulu Dr. Nicolau Oncu cu referintia la acésta petitiune face urmator'i a propunere : „Se recomenda Consistoriului diecesanu se iee în consideratiune representatinnea acést'a la deplinirea posturilor de cassariu si controloru la Senatulu epitropescu.

Facendu-se votare cade propunorea comissiunei si se primește propunerea lui Nicolau Oncu.

Nr. 144. Proiectulu de bugetu alu Consistoriului din Aradu pe anulu 1885. senatulu epitropescu la substernutu in urmatorele :

A) Bugetulu

Consistoriului aradanu pe anulu 1885.

I.

Senatulu strensu bisericescu

1. Salariulu asessorelui ordinariu	1200 fl.
2. Salariulu directorului institutului pedagogico-teologicu	1200 fl. alu profesorului definitivu

1000 fl. si alu celor alati 2 profesori à 900 fl.	4000 fl.
3. Salariulu profesorului de cantu	300 fl.
4. Pentru diurne si viaticulu membrilor esmisi	300 fl.
5. Cuot'a sidocsiei eppesci, ce cade pe consistoriulu Aradului	1900 fl.
6. Pentru casuri neprevideute	60 fl.
7. Ajutoriu la biserici serace	800 fl.
8. Pentru scopuri de caritate	200 fl.
9. Pentru secretariulu metropolitanu	600 fl.
10. Pentru consistoriulu metropolitanu	600 fl.
11. Pentru catechetul dela gimnasiulu din locu	200 fl.
12. Pentru alti caticheti	75 fl.
13. Pentru tiparituri	225 fl.
14. Pentru conservarea edificelor	200 fl.

Suma : 10560 fl.

II.

Senatulu de scôle.

1. Salariele a 3 professori, unulu cu 1000 fl. éra 2 cu câte 900 fl.	2800 fl.
2. Pensiunea direct. Alesandru Gavra	800 fl.
3. Pensiunea direct. Ioanu Rusu	500 fl.
4. Pensiunea professorului Atanasie Siandoru	600 fl.
5. Professorului de caligrafia si desemnu	300 fl.
6. " " hygiena	400 fl.
7. " " corulu vocalu	500 fl.
8. " " gimnastica	100 fl.
9. Salariulu referintelui ordinariu	1200 fl.
10. Pentru esmissiuni in cause scolare	300 fl.
11. " tiparituri	300 fl.
12. " recuisite de invetiamentu	200 fl.
13. " Asecurarea si conservarea institutului si contributiunea	500 fl.
14. Lemne si lumini	400 fl.
15. Servitoriului institutului	250 fl.
16. Ajutoriu invetiatorilor seraci	200 fl.
17. Scôleloru serace	1000 fl.
18. Ajutoriu la sustinerea internatului	4000 fl.
19. Pentru 3 stipendii	1200 fl.
20. Spese neprevideute	400 fl.

Suma : 15950 fl.

III.

Senatulu epitropescu.

1. Salariulu asessorelui ordinariu	1200 fl.
2. " secretariului consistorialu	800 fl.
3. " archivariului	600 fl.
4. " fiscului consistorialu	400 fl.
5. Retributiunea ca defensoru	100 fl.
6. " fiscului onorariu	100 fl.
7. Salariulu contabilului-controlorul	1000 fl.
8. Remuneratiunea cassariului	200 fl.
9. Pentru scriotorii in cancelaria	900 fl.
10. Servitoriu de cancelaria	240 fl.
11. Lemne de incaldită	200 fl.
12. Tiparituri necesarii	300 fl.
13. Recuisse de scrisu	200 fl.
14. Pentru esmissiuni	250 fl.
15. Pentru deputati sinodali	1200 fl.
16. Pentru deputati congresuali	1000 fl.
17. Spese neprevideute	300 fl.
Sum'a : 8990 fl.	

Recapitulatiune.

I. Lipsele senatului bisericescu	10560 fl.
II. " " scolariu	15950 fl.
III. " " epitropescu	8990 fl.
laolalta : 35,500 fl.	

A coperire.

1. Ajutoriulu dela statu	9000 fl.
2. Din fondurile foste comune	15000 fl.
3. Din contribuiri de unu cruceriu	3000 fl.
4. " sidocsi'a eppésca restanta si curenta	3000 fl.
5. " tasele dela cununii	2000 fl.
6. " economisarea dela finea anului 1884.	1000 fl.
7. " fondulu Paffy	600 fl.
8. " fondulu Balla	400 fl.
Sum'a : 34,000 fl.	

mai remane unu deficitu de 1600 fl.
carele se va acoperi din economiile bugetului 1884.

Acestu proiectu de bugetu comissiunea censurandulu, lu recomenda Sinodului spre primire.

Sinodulu votéza bugetulu substernutu cu acea observare, că la rubricele 2, 3 si 4 a senatului scolariu—contribuie și diecesa Caransebesiului cu cuotă de 2/5 parti.

Nr. 145. Se continua referad'a comissiunei a supră repotului senatului epitropescu dela consistoriulu din oradea mare. Punctulu antaiu din raportu ca Senatulu in decursulu anului trecutu a tienutu si ese siedintie ordinarie si a pertractatu si resolvitu obiectele a partienetorie luisi sub 106. numerii seriali, — la propunerea comissiunei.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 146. Cu privire la incassarea contribuirilor eparchiali curinte si restante, Senatulu arata că a repartiatu competinti'a curinte din contributuine in suma de 1468 fl. 57 cr. si a dispusu atatu pentru incassarea ei catu si pentru a restantiilor de pre anii precedinti, cari din urma se urea la cifra de 10.639 fl. 05 cr. Resultatulu incassarii e, că in competinti'a curinte a incurzu 951 fl. 84 cr. ér din restantii 151 fl. 24 cr. de totu 1103 fl. 08 cr. mai ramendu de incassatu 11.004 fl. 54 cr. a carora incassare s'a sollicitatu de nou si este in eurgere; că mai departe comun'a S. Martinu, protopopiatulu Beiusiului nu e in stare se solvésca competinti'a ei de 38 fl. 11 cr. din cauș'a că a dearsu biseric'a si insasi are trebuinti'a de ajutoriu, deci propune descrierea acelei restantie, si că in competinti'a de 50 cr. tase dela cununii a incassatu 280 fl. éra celealte cununii au foust dispensate, — la propunerea comissiunei,

Sinodulu luando la cunoscintia resultatulu aratatu, indruma Consistoriulu dela Orade a procede si mai rigurosu intru incassarea competintielor de contribuire si in considerarea regretabilei intemplari din B. Sanmartinu descrie restantia de 38 fl. 14 cr.

Nr. 147. Referitoriu la competinti'a sidocisiala, repartiata pe anulu espiratu cu 1014 fl. 21 cr. din carea sá incassatu 484 fl. 56 cr. din din restanti'a de 302 fl. 90 cr. s'a incassatu 33 fl. 58 cr. mai remanendu de incassatu 878 fl. 97. cr. acarei'a incassare e incurgere,—la propunerea comissiunei.

Sé ie la cunostintia cu acea, ca Consistoriulu se proceda cu tota rigarea si intru incasarea competitielor sidocisiali.

Nr. 148. Cu privire la aratarea Concistoriului că sub titlu de tasulu II. (clericalu) si tasulu III. (parandialu) a incursu in distractulu consistoriului 80 fl. 49 cr. cari s'au administratu la loculu competinte,—la propunerea comissiunei.

Sé ie la cunoscintia

Nr. 149. Aratarea din reportu, că consistoriulu in decursulu anului 1883. a revediutu si censuratu 281 socoti bisericesci, dintre cari a aprobatu 253 era 28 a dificultatu si retrimesu spre rectificare; mai departe ca dintre 286 socoti restante au intratu la consistoriu 272 era 14 au remasu in restantia; si că pentru substerneea si revederea loru Consistoriulu a dispusu cele necesarie, — la propunerea comissionei —

Sé ie la cunoscintia.

Nr. 150. Conspectulu ce despre fondatiunile se afla in districtulu Consistoriului din Orade si anume:

a)	fondatiunea Zsigaiana in valore de	42.342 fl. 33 cr.
b)	fondatiunea „Fauru“ de	1.400 fl. —
c)	„Rozsa“ „	840 fl. —
d)	„Takácsy“	800 fl. —
e)	„Papp“ „	200 fl. —
f)	„casei de pastrare	895 fl. —
g)	„Furu“	6183 fl. 65 cr.
h)	„Lica	400 fl. —

i)	fondatiunea contesei „Petr. Csáky“	1500 fl. —
j)	cont. „Antoniu Csáky“	200 fl. —
k]	fond. „I. Pintea“	1279 fl. $12\frac{8}{25}$ cr.
l)	„ „G. Venter“	40 fl.
m)	„ dto. Val. m.	40 fl.
n)	„ „Zsiga“ Beiusiu	6412 fl. 10 cr.
o)	„ tinerimei din „Beiusiu“	5208 fl. 93 cr.

la propunerea comisiiunei,

Se ieu spre scire.

Nr. 151. Cu privire la socot'a Consistoriului aradani, din carea se constata, ca sub decursulu anului 1883 — Consistoriul a avut.

perceptiune	8363 fl. 39 cr.
erogatiune	7938 fl. 26 cr.
Remanentia	425 fl. 03 cr.

la propunerea comisiiunei —

Se iea la cunoscinta si Consistoriului manipulante se voteza absolvitoriu.

Nr. 152. Referitor la rogarea Consistoriului cuprinsa in reportu ca se i-se incuiintieze ulterior erogatiunea de 51 fl. 33 cr. ce sa solvit mai multu fin contribuire si equivalentu. apoi plusulu de 63 fl. 70 cr. ce s'a solvit pentru conservarea si ascurarea edificiului Consistorialu, si in fine plusulu de 5 fl. 07 cr. cu catu sa spesatu mai multu pentru luminarea cancelariale de catu ce a fostu preliminatu pe anulu trecutu, — la propunerea comisiiunei.

Sinodulu incuiintieza ulterior supra erogatele veritate a le Consistoriului.

Nr. 153. In ce privesce notificarea Consistoriului oradanu cuprinsa in reportu, ca adnecele socoteloru Consistoriului — de pe anulu 1882. revediute si aprobat din partea Sinodului — nu i-s'au restituitu, — la propunerea comisiiunei.

Sinodulu indruma biroulu sinodalu a efectui espedarea adnecelor dela socotile de sub intrebare.

Nr. 154. Referitoriu la acea aratare din reportu, că Consistoriului conformu conclusului sinodalu de sub Nr. 51. din 1883. a dispusu efectuirea asecurarii capitaleloru a fondatiuniloru „Venter“ din Cornitielu si din Valea-mare, — amesuratu propunerii comissiunei,

Sinodulu cu acea observare ie la cunoscintia pasii Consistoriului in punctulu acesta, că pre Sinodulu viitoriu astăpta aratare si despre insusi resultatulu efectuirei pentru asecurarea fondatiuniloru „Venter“ din Cornitielu si Valeamare.

Nr. 155. Comissiunea epitropesca propune spre aprobare bugetulu Consistoriului oradanu pe anulu 1885 cu acea singura mod ficare, că lăfa secretariului se se reduca pe viitoriu dela 1200 numai la 800 fl. pe anu. Vicariulu episcopescu Belesiu sulevează intrebarea principiala. că lefile functionaniloru alesi pe viétia cum este si secretariulu consistorialu, nu se potu alteră; deci face contra propure pentru sustinerea ei in statulu quo.

Mai dandu si Presidiulu unele desluciri si punenduse la votu intrebarea principiala: că tiene sinodulu de posibilu a reduce lefile fixate ale functionariloru stabili consistoriali.

Sinodulu cu esceptiunea aloru doue voturi se dechiara a nu admite reducerea lefiloru functionariloru stabili consistoriali, prin urmare a nu se reduce nici lăf'a secretariului consistorialu si asia se primesce bugetulu dupa adnessulu Nr. 9 in urmatorele.

B) **Bugetulu**

Consistoriului din Oradea-mare pe anulu 1885.

I.

Pentru Consistoriulu plenariu:

1. Salariulu presiedintelui vicariu eppescu	2.400 fl.
2. Salariulu secretariului consistorialu	1.200 fl.

3. Salariulu fiscului consistorialu	200 fl.
4. Salariulu archivariului consistorialu	600 fl.
5. Remuneratiune pentru unu diurnist la casu de necessitate	120 fl.
6. Spese de caleatoria in cause plenare	50 fl.
7. Spese sinodale	700 fl.
8. Spesele congresului nationalu-bisericescu	1000 fl.
9. Competinti'a sidocsieei eppesci	600 fl.
	suma 6870 fl.

II.

Pentru Senatulu bisericescu :

1. Spre ajutorarea bisericelor serace	500 fl.
2. Spese de caleatoria in cause bisericesci	100 fl.
	suma : 600 fl.

III.

Pentru senatulu scolariu :

1. Salariulu referintelui	1200 fl.
2. Pentru remunerarea catichetiloru dela scólele me- die si normale din Oradea-mare, Beiusiu, Salont'a si Dobretienu	200 fl.
3. Spese de calatoria in cause scolare-	100 fl.
	suma : 1500 fl.

VI.

Pentru Senatulu epitropescu :

In contributiune si equivalentu	100 fl.
2. Pentru conservarea si asigurarea edificiului	consis- torialu
3. Servitoriului de cancelaria à 15 fl. la luna	180 fl.
4. Lemne de focu pentru cancelaria	60 fl.
5. Recuisse de scrisu	50 fl.
6. Luminarea cancelariei	25 fl.
7. Tiparituri	150 fl.
8. Instruirea cancelariei	40 fl.
9. Spese de caleatoria in cause epitropesci	50 fl.
10. Onorariu cassariului consistorialu	50 fl.
11. Spese neprevideute	50 fl.
	suma : 855 fl.

Recapitulare:

I. resortu	6870 fl.
II. "	600 fl.
III. "	1500 fl.
IV. "	855 fl.
	sum'a totala 9825 fl.

Acooperirea bugetului.

1. Restulu sperativu alu casei ce va resultá la finea anului prin economisare	
2. Ajutoriulu de statu	6000 fl.
3. Contribuirি eparchiale	1200 fl.
4. Competinti'a sidocisiala	600 fl.
5. Interese si tacse diverse	400 fl.

Nr. 156. Referitoriu la conclusulu Sinodului protopopescu din Vascou, prin carele se decretéza colectarea si electarea de contribuirи pre credinciosii din acelu tractu pe scopulu radicarei unei case, carea se servésca de locuintia protopresbiterului, care Consistoriulu oradanu la substernutu Sinodulni cu contra propunere de a nu se admite arunculu, caci acel'a intre imprejurarile de astadi mai multu ar stricá, — la propunerea comissiunei,

Sinodulu iucuviintiéza numai colectarea benevola dar nu si arunculu propusu de sinodulu protopresbiteralu din tractulu Vascaului.

Nr. 157. La ordinea dilei se pune referad'a comisiunei bisericesci asupra propunerii deputatului P. Radariu in privinti'a stagnuarei afaceriloru oficiose a ~~comunitati~~ - iota si organeloru metropolitane, la propozi.

— 18 —
Innoscinti'a Inaltu Pre-i Metropolitu Mironu Ro-
zetti a temeri de viitoriulu con-
o bisericesci — prin o re-
Inaltu Prea Santi'a Sa se
acdu, ca nesmintitu in de-

cursulu timpului de vîra alu acestui anu se puna in curgere tota activitatea Consistoriului metropolitan, atâtu cu privire la afacerile administrative ale numitului Consistoriu, cîtu si pentru publicarea si spedarea lucrarilor Congresului trecutu, apoi pentru luarea dispozitiunilor cuvenite referitorie la convocarea si tienerea congresului na-tionalu bisericescu nesmintitu in tîmn'a anului curinte.

Nr. 158. Comissiunea bugetaria prin referintele ei Ioanu Moldovanu substerne spre aprobare proiectul de erogatiune sub titlu de diurnesi spese de cale-toria a deputatiloru dela Sinodulu actualu,

Sinodulu incuvintiéza erogatiunile proiectate de comissiunea bugetaria.

Nr. 159. Se pune la ordinea dîlei alegerea co-misiunei controlatore, carea in intielesulu regulamen-tului pentru administrarea fonduriloru diecesane va ave se controleze manipularea fonduriloru,

In comissiunea controlatoria pe anulu 1884/5 se a-legu deputatii : Constantinu Gurbanu, Ioanu Popu si Petru Oprisiu.

Nr. 160. Se pune la ordinea dîlei alegerea a loru trei asessori mireni spre completarea Senatului epitropescu,

Facendu-se votare secreta, se alegu : Adalbertu Mi-hailoviciu cu 34 voturi, Georgiu Purcariu cu 32 si Tra-ianu Barzu cu 32 din 36 voturi, cari numai de cîtu se si de chiara de alesi asessori consistoriali in Senatulu epitropescu.

Nr. 161. Autenticarea protocolului acestui'a.

Se incredintiéza deputatîloru cu locuinti'a în centrul.

Nr. 162. In fine deputatulu Par-tuandu decursulu celu bunu si sitorie ale acestei sessiuni
santiei Sale Parintelui .
mele Sinodului, pentru a postindu ca acesta se se